

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświęczone tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chelmski, wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Koniczny, za ogłoszenia i reklamy Antoni Leśniewicz, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska
w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 591

Poznań, wtorek dnia 23 grudnia 1930

Rok XXV

Kłopoty p. Mac Donalda

Przed kilku dniami angielska izba gmin rozjechała się na wakacje, które trwać będą do 20 stycznia. Ostatnie jej posiedzenia obfitowały w doniosłe wypadki polityczne, świadczące wymownie o kryzysie, jaki przechodzi Anglia i o zachwianiu się rządu p. Mac Donalda.

Rząd ten wniósł do izby dwa projekty ustaw. Pierwszy dotyczy zmiany ordynacji wyborczej, drugi — przelewania składek, wpłacanych przez robotników na związki zawodowe do kasy Labour Party. Sprawa zmiany ordynacji wyborczej, poruszona przez rząd socjalistyczny, ma na celu skaptowanie liberałów, bez których poparcia p. Mac Donald, nie rozporządzając w izbie większością, nie mógłby się utrzymać. Liberalowie skarżą się, nie bez pewnej słuszności, że obecna ordynacja wyborcza, opierająca się na jednomandatowych okręgach i dająca mandat poselski kandydatowi, który zdobył w okręgu choćby tylko stosunkowo największą ilość głosów, krzywdzi poważnie partię liberalną, która, znajdując się między dwoma wielkimi blokami, konserwatystów i liberałów, uzyskuje ilość mandatów zupełnie nieproporcjonalną do otrzymanych głosów. Liberalowie zmierzają do tego, aby zaprowadzić w Anglii proporcjonalny system głosowania.

Przed tym projektem bronią się jednak nie tylko konserwatyści, ale również socjaliści, którzy przy proporcjonalnym systemie wyborczym mieliby znacznie mniejsze szanse. Dlatego też projekt p. Mac Donalda przewiduje jedynie pewne poprawki do obecnego systemu, a nie zmienia go w sposób zasadniczy. Poprawki te narazie są tak jeszcze mgliste, że nikt nie zdaje sobie sprawy, jakby one w praktyce wyglądały. P. Mac Donald spodziewa się jednak, że liberalowie, licząc na reformę, popierać już teraz będą stałe rządy i nie przychylią się na stronę konserwatystów. Należy zaznaczyć, że projekty zmiany ordynacji wyborczej odrzucone będą w każdym razie w izbie lordów, i że dopiero po dwóch latach od odrzucenia ich przez izbę wyższą mogłaby się izba gmin ponownie nimi zająć. Otóż rządowi p. Mac Donalda chodzi właśnie o te dwa lata egzystencji. Zdaje on sobie dokładnie sprawę, że wybory, przeprowadzone w obecnych warunkach, skończyłyby się dla partii socjalistycznej w Anglii zupełną katastrofą, z której Labour Party nie podniósłaby się w krótkim czasie. Ogromny wzrost bezrobocia, który osiągnął cyfrę 2.300.000 ludzi, kryzys gospodarczy i finansowy, wzrastające trudności Anglii w kolonjach, niepowodzenie konferencji imperjalnej, która zaostrzyła stosunki między metropolją a dominjami, beznadziejny nastrój, jaki panuje na konferencji „okrągłego stołu” w sprawie Indji — wszystko to wytwarza sytuację niesłychanie ciężką dla rządu. Z załamania się autorytetu Labour Party zdają sobie również sprawę liberałowie. Ale przywódca ich, p. Lloyd George, dobrze rozumie, że wybory, dzisiaj przeprowadzone, dałyby ołbrzymią

Porządek obrad styczniowej sesji Ligi Narodów

Genewa, 22. 12. (Tel. wł.). Dziś opublikowano tutaj porządek dzienny styczniowej sesji Rady Ligi Narodów. Sesja, która rozpoczyna się 19 stycznia pod przewodnictwem dr. Curtiusa ma do załatwienia 30 spraw.

Porządek dzienny przewiduje pomiędzy innymi noty rządu Rzeszy w

sprawie rzekomego teroru w Polsce, kilka zażaleń mniejszościowych, sprawę rokowań polsko-litewskich, sprawozdanie z obrad przygotowawczej konferencji rozbrojeniowej oraz ewentualne wyznaczenie terminu konferencji rozbrojeniowej.

Pod sztandarami obozu narodowego

Zjazdy rad wojewódzkich Stron Narodowego w Warszawie i w Lublinie

Warszawa, 23. 12. (Tel. wł.). W lokalu Stronnictwa Narod. przy al. Jerolimskich odbył się zjazd rady okręgowej Stron Narodowego województwa warszawskiego. Referaty i sprawozdania wygłosili p. Wojciech Jaxa-Bykowski, sen. Joachim Bartoszewicz, p. Jan Duch i pos. Karol Wierczak.

Po wyczerpującej dyskusji wybrano nowy zarząd okręgowy z p. posem St. Jasiukowiczem jako prezesem na czele.

Zjazd był dowodem rosnących szyb-

ko sił obozu narodowego i udał się imponująco.

Lublin, 23. 12. (Tel. wł.). W Lublinie odbył się zjazd rady wojewódzkiej Str. Narodowego, który ustalił wytyczne pracy na przyszłość. Zjazd stwierdził stały wzrost wpływów Stronnictwa, co znalazło swój wyraz przy wyborach, w wyniku których ilość głosów w Lubelskiem wzrosła o 100 procent.

Przed zjazdem odbyło się zebranie Str. Nar. w Lublinie, na którym przemawiali wicemarszałek ks. Czetwertyński i pos. K. Wierczak.

Trudności prezydenta Hoovera

Sprawa zbliżenia Stanów Zjedn. do Ligi Narodów na martwym punkcie

New York, 22. 12. (Tel. wł.). Komisja spraw zagranicznych Senatu 10 głosami przeciwko 9 odłożyła na cały rok uchwalenie rezolucji, przedłożonej jej przez prezydenta Hoovera w sprawie przystąpienia Stanów Zjednoczonych do Międzynarodowego Trybunału w Hadze. Jak wiadomo, prowadzone były oddawna długie rokowania między Ligą Narodów a Stanami Zjednoczonymi o przystąpienie ich do Trybunału haskiego. Stany Zjednoczone usposobione negatywnie wobec Ligi Narodów, robiły wiele zastrzeżeń w sprawie Trybunału haskiego i postawiły bardzo ciężkie warunki co do przystąpienia doń. Warunki te po długich naradach Liga Narodów przyjęła, licząc na to, że obecność Stanów Zjednoczonych w Hadze wzmocni autorytet Trybunału i zbliży Stany Zjednoczone do Ligi Narodów. Tymczasem komisja spraw zagranicznych se-

natu amerykańskiego, która ma ogromne kompetencje, odroczyła uchwale o jeden rok.

Jest to poważna porażka dla prezydenta Hoovera, który napotyka na coraz większe trudności w swojej współpracy z parlamentem. Część partii republikańskiej, do której on należy, wyraźnie wypowiedziała mu posłuszeństwa. Opinia amerykańska zastanawia się, co będzie dalej, skoro w marcu przyszłego roku dojdzie do władzy senat, w którym partja republikańska nie będzie już posiadać większości. Stoimy, zdaje się w przededniu takiego samego zatargu, jaki poróżnił posłów radykalnych prezydenta Wilsona z senatem. Gwiazda p. Hoovera na skutek trudności gospodarczych i finansowych w Stanach Zjednoczonych ogromnie w ostatnich czasach zbladła.

większość konserwatystom i partja liberalna znów zesz.aby do roli trzeciorzędnego czynnika, gdy tymczasem w obecnej sytuacji może przynajmniej na rząd wywierać nacisk, gdyż p. Mac Donald nie może się bez niej obejść.

Czy jednak p. Lloyd George może sobie pozwolić na jawne solidarowanie się z p. Mac Donaldem? Zdaje się, że on sam bardzo się tego wystrzeżga. Na ostatnim, przedwakacyjnym posiedzeniu izby gmin, mimo wniesienia przez rząd socjalistyczny projektu zmiany ordynacji wyborczej, p. Lloyd George wystąpił z gwałtowną mową, w której zapowiedział, że zażąda komisji ankietowej w celu zbadania sposobu rozdziału funduszy państwowych na cele bezrobocia. Jednocześnie liberałowie zapowiadają, że nie będą popierali drugiego projektu p. Mac Donalda, tj. udzielenia prawa Labour Party do czerpania funduszy z robotniczych związków zawo-

dowych. Projekt p. Mac Donalda bowiem zmierza do usankcjonowania strajków generalnych, które zostały ustawowo zakazane dzięki konserwatystom.

Położenie polityczne w Anglii jest więc, jak widzimy, niesłychanie trudne. Zapewne po wakacjach nastąpią jakieś decydujące posunięcia. Zależą one z jednej strony od bardziej stanowczej polityki konserwatystów, gdzie dotychczas panował kryzys, wskutek zachwiania się autorytetu p. Baldwina, a następnie od polityki p. Lloyda George'a. Od tego, czy będzie on chciał narażać się na niepopularność przez dalsze popieranie rządu socjalistycznego, czy też pójdzie, jak zwykle, z prądem przeciwko rządowi socjalistycznemu, narażając swoją wygodną dzisiaj pozycję w izbie gmin. W każdym razie drugi eksperyment rządów socjalistycznych w Anglii doprowadził do niepowodzeń.

Piłsudski o Śląsku

Piszą nam, co następuje:

Nawiązując do artykułu pod powyższym tytułem w „Kurjerze Poznańskim”, należy przypomnieć jeszcze jedno wyznanie Piłsudskiego, odnoszące się do Górnego Śląska. Otóż, przemawiając w Katowicach świeżo po odzyskaniu części Śląska Górnego, wypowiedział Piłsudski następujące słowa, dotyczące świeżo zniesionej granicy między Śląskiem a resztą Polski: „Najmiejsze marzenie zatrzymywały się przed nią (przed tą granicą), jak przed murem nieprzebytym, i sny nawet cofały się przed nią, wobec, zdawałoby się, oczywistej niemożliwości.”

Potwierdza to raz jeszcze fakt, że Piłsudski o przyłączeniu Śląska, będącego według niego „starą kolonią niemiecką” nawet marzyć nie śmiał, podobnie, jak o Wielkopolsce, o której w znanej swej mowie krakowskiej z dnia 5 sierpnia 1922 r. powiedział: „Braci Wielkopolan musiałem zgóry wykreślić ze swego rachunku.”

Dalsze protesty

W dalszym ciągu napływają protesty uczonych polskich w sprawie Brześcia.

W Krakowie profesorowie: dr. Stanisław Gołąb, dr. Helena Wilman-Grabowska i dr. Mark Gatty Kostyal nadesłały oświadczenie, że nie podpisał znanego pisma profesorów Uniw. Jag. tylko z powodu nieobecności i że się do niego w zupełności przyłączają.

Lista nie jest wyczerpana

Katowicka „Polonia” (nr. 2229) donosi:

„W związku z ujawnieniem nazwisk oficerów, którzy pełnili mało zaszczytną służbę w Brześciu, dowiadujemy się, że lista nazwisk tych nie jest jeszcze wyczerpana. Zebrano już i dalsze nazwiska, obecnie jednak kontroluje się ich autentyczność, tak, jak została 100-procentowo sprawdzona autentyczność nazwisk już podanych.”

W sprawie konfiskat

Czytamy w „Robotniku”:

„Z inicjatywy Z. P. P. S. zbierane są w szybkim tempie materiały faktyczne, dotyczące konfiskat prasowych, dokonywanych w Polsce, poczynając od dnia 1 września r. b.

„Materiał, zgromadzony dotąd, przedstawia wartość dosłownie rewelacyjną. Okazuje się, że nie było i niema żadnej określonej „zasady” konfiskowania: artykuły „puszczane” w Warszawie, bywały konfiskowane na prowincji, — i odwrotnie. Pewnego razu skonfiskowano... fotografie znakomitego pisarza polskiego.

„Z drugiej strony wiele faktów wskazuje na zupełną dowolność praktyk konfiskacyjnych, a także na niezmiernie małe przygotowanie niektórych „cenzorów” do swego szlachetnego zawodu.

„Wniosek będzie domagał się pociągnięcia urzędników, winnych samowoli i nadużyć przy stosowaniu praktyk konfiskacyjnych do odpowiedzialności karnej; urzędnicy ci będą wymienieni z nazwiska celem uniknięcia zarzutu o t. zw. oskarżeniach ogólnikowych.”

Zgon Bratianu

Bukareszt, 23. 12. (PAT). Przywódca stronnictwa liberalnego Vintila Bratianu zmarł wczoraj o godz. 23.15 w Mihaesti. Przyczyną zgonu był atak apoplektyczny.

Zmarły był bratem niezjącego już twórcy partii liberalnej i wielokrotnego premiera Jana Bratianu.

Curtius i Hammerstein

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego”)

Berlin 21 grudnia. Minister spraw zagranicznych Rzeszy dr. Curtius przygotowuje się do przewodniczenia nadchodzącymi obradami genewskimi, podczas których będą dyskutowane netylko ważne zagadnienia polsko-niemieckie, ale niestety także polsko-litewskie, które Sidzikauskasowi udało się przenieść z Berlina na teren międzynarodowy, wbrew oczywistym interesom Polski. Curtius występuje nazewnątr jako człowiek pokoju, następcą Stresemana, objeżdża Prusy Wschodnie i Śląsk niemiecki, przybrany w szatę bezstronności, badając jakoby incydenta, podczas których ucierpiała mniejszość polska. Przy każdej sposobności podkreśla swe zaufanie do Brianda i chęć „współpracowania z nim nad utrwaleciem pokoju europejskiego”.

Równocześnie z temi efektownymi wystąpieniami Curtiusa prowadzi zgola inną politykę „miec rządu Brüninga”, generał von Hammerstein. Zasiłki jego dla republiki weimarskiej są znaczne, to też został nagrodzony błyskawiczną karierą w sile zbrojnej Niemiec. Pochodzenie Hammersteina i mundur, który nosi, służą jako pionochron przeciwko możliwym tendencjom wywrotowym nacjonalistów. Reichsheer trzymany jest obecnie w pogotowiu na wszelki wypadek.

O ambicjach politycznych tego generała wspominało w depeszy o współpracy wojskowej niemiecko-sowieckiej (patrz „Kurjer Poznański” z 12 listopada, wyd. wieczorne). Dzisiaj niech mi wolno dodać pewien szczegół jego działalności, oświetlający szczerze o takim naciskiem podkreślonego pacyfizmu i skrupulatności, w wykonywaniu zobowiązań międzynarodowych przez rząd Brüninga.

W kilka tygodni po mianowaniu gen. von Hammersteina na stanowisko szefa „Heeresleitung”, rozesał minister obrony krajowej indywidualne listy do wszystkich byłych oficerów wojsk niemieckich, wzywając ich do podania szczegółów co do zawodu obranego po opuszczeniu szeregów. Informacje te zużyte będą — jak dodaje minister — jedynie w celach statystycznych. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, iż znajdujemy się tu wobec najoczywistszego pogwałcenia art. 178 Traktatu Wersalskiego. Statystyka tego rodzaju jest bowiem przygotowaniem do mobilizacji i jako taka jest przez traktat formalnie zakazana.

Pismo to brzmi jak następuje:

„Der Reichswehrminister
Berlin 26 November 1930
Vers I a

An

den

Herrn

Im Interesse der Führerorgane für ausgeschiedene Offiziere des Reichsheeres werden Sie gebeten, umstehend kurz zu vermerken, ob und welche Beschäftigung Sie nach Ihrem Ausscheiden aus der Wehrmacht gefunden haben. Die Angaben werden lediglich zur Aufstellung einer Statistik verwendet.

Anbei ein Freiumsschlag

I. A.

(—) Bitthorn”.

Do pisma załączono frankowaną kopertę zaadresowaną w następujący sposób:

„An

das Reichswehrministerium
Abteilung für Heeresfachschulen
u. Versorgungswesen
Berlin W. 10
Bendlerstrasse 13. II.”

Informacja ta uzupełnia dane przytoczone w korespondencji z Berlina, dotyczącej filmu Remarque'a, w której poruszał rolę szkół fachowych, przygotowujących członków Reichsheeru do życia cywilnego.

Pismo powyższe jest tylko drobnym przyczynkiem charakteryzującym tendencje miarodajnych czynników wojskowych. Innym razem przedstawię czytelnikom metodę za pomocą której — w myśl wskazań von Seeckta — mają zamiar Niemcy zrobić decydujący wyłom w części piątej Traktatu Wersalskiego.

Niech mi wolno będzie dodać, iż Niemcy nie zrezygnowali bynajmniej z dyplomacji wojskowej, do czego się zobowiązali art. 179 Traktatu Wersalskiego. Wczoraj udał się do Ameryki Srodkowej gen. von Heye w celach propagandowo-politycznych. Znane są „szczególne zasługi” tego wojskowego, z czasów kiedy stał na czele okręgu I-go (Wehrkreis Kommando und Divisionstab Königsberg), obejmującego „das gesamte deutsche Land ostwärts der Weichsel, also Ostpreussen und den

verbliebenen Restteil Westpreussens”. Wtedy to twierdzi królowiecka, zaostrzona w nowożytny system fortyfikacji zaczepno-odpornych, które co roku są „modernizowane” i stanowią podstawę wypadową przeciwko Polsce, zagrażając szczególnie odsłoniętej i niedostatecznie rozwiniętej komunikacji b. Kongresówki z Toruniem i Pomorzem. Misja środkowo-amerykańska gen. von Heye ma oczywiście na celu przygotowanie terenu pod ogólną kampanję rozbrojeniową wzgl. późniejsze tolerowanie przez Ligę i opinię międzynarodową otwartego odbudowania niemieckiej siły zbrojnej. M. N.

Stowarzyszenie Młodzieży Obywatelskiej

Poznań - Śródmieście

W związku z obchodem 35-lecia i uroczystością poświęcenia nowego sztandaru w pierwsze święto Bożego Narodzenia odbędzie się w salach Domu Królowej Jadwigi przy Alejach Marcinkowskiego nr. 1

Tradycyjny Wieczór Kolendowy

połączony z zabawą taneczną.

Początek o godz. 20. Strój wieczorowy. Wstęp za zaproszeniami, które otrzymać można jeszcze w ognisku Stowarzyszenia przy Alejach Marcinkowskiego 26, II dom ogrodowy, II piętro, do wtorku, dnia 23 bm. włącznie od godz. 18 do 22. zw 26 981-2

Ważny wyrok

Jak już donosiliśmy, w sądzie okręgowym w Poznaniu, jako instancji apelacyjnej, toczyła się rozprawa przeciwko redaktorowi Ruchu Młodych (dodatku tygodniowego w „Kurjerze Poznańskim”), organu Młodych Obozu Wielkiej Polski, p. Romanowi Fenglerowi. W pierwszej instancji sędzia p. Długolecki zasądził oskarżonego na trzy miesiące więzienia bez zamiany na grzywnę za artykuł p. t. „Bunt sumienia”. Treścią tego artykułu były uwagi, związane z wypadkami, jakie przeżywał Poznań z okazji święcenia imienia p. Józefa Piłsudskiego. W uwagach tych prokurator dopatrywał się znamion przestępstwa z § 131 kodeksu karnego. Paragraf ten dotyczy tego: „kto publicznie twierdzi, albo rozszerza zmyślone lub przekręcone fakty, wiedząc, iż są zmyślone lub przekręcone, aby przez to wywołać pogardę dla urzędów państwowych lub zarządzeń zwierzchności...”. Wywody obrońcy: oskarżonego, że § 131 nie ma w konkretnym wypadku warunków zastosowania, nie zostały uznane przez p. sędziego Długoleckiego.

W instancji odwoławczej sprawa wzięła odmienny obrót. Obrońca oskarżonego, adwokat dr. St. Celichowski, zarówno w uzasadnieniu swoich wniosków dowodowych, jak i w końcowym przemówieniu, wykazywał, że § 131 ustawy karnej wymaga do swego zastosowania ustalenia szeregu faktów, które bardzo rzadko razem zachodzą, a tem rzadziej dadzą się udowodnić, mianowicie w stosunku do odpowiedzialnego redaktora. To też, jak wskazuje literatura i komentarze prawa karnego, od czasu wejścia w życie ustawy karnej, t. j. od kilkudziesięciu lat, na podstawie tego przepisu nastąpiło tylko w kilku wypadkach zasądzenie. Dopiero w ostatnich czasach § 131 ustawy karnej znajduje coraz częstsze zastosowanie w sprawach polityczno-prasowych. Polega to na wlewaniu w ten przepis pojęć, które nie były zamiarem ustawodawcy. Niedopuszczalnym zaś jest w prawie karnym rozszerzanie norm karnych poza ścisły przepis ustawowy.

Znamion tego przestępstwa brak w

każdym razie zupełnie w inkryminowanym artykule. Nie podaje się tam w pogardę ani urzędów państwowych, ani konkretnych zarządzeń władz. Imię ministra nie są urządzeniem państwowym i dziedziny tej nie może regulować także żadne zarządzenie zwierzchności. Jeżeli więc — na co obrona stawia szereg świadków — w wielu wypadkach w tym kierunku wywierano zarówno ze strony władz jak i organizacji „sanacyjnych” nacisk, to krytyka takiego postępowania była wedle głębokiego przekonania autora uzasadniona. Młode pokolenie, którego jednym z przywódców jest redaktor Fengler, nie ma już zrozumienia dla tego rodzaju hołdów dla jednostki i wysuwania jednostki ponad naród. Artykuł „Bunt sumienia” był wraz z tym buntu młodego pokolenia przeciwko narzucaniu społeczeństwu urzędowych i zbyt jaskrawych objawów hołdu dla jednostki. Kończąc swoje wywody, obrońca prosił o uwolnienie oskarżonego.

Po przemówieniu prokuratora, podtrzymującego akt oskarżenia, sąd po dłuższej naradzie orzekł, że oskarżonego uwalnia się od winy i kary. Koszta postępowania ponosi skarb państwa.

W uzasadnieniu ustnem wyroku przewodniczący sądu stwierdził, że treść artykułu „Bunt sumienia” nie godziła w żadne konkretne zarządzenie władz ani urządzenie państwowe; judykatura Sądu Najwyższego i Sądu Apelacyjnego ustaliła już, że § 131 może mieć tylko zastosowanie przy zohydzeniu konkretnie wyszczególnionych zarządzeń władz, czego w odnośnym artykule niema. Oskarżenie oparte było tylko na tem, jakoby oskarżony rozszerzał zmyślone lub przekręcone fakty, co nie wyczerpuje cech przestępstwa z § 131 i mogłoby tylko być przedmiotem oskarżenia prywatnego o zniewagę odnośnych urzędników. Paragraf 131 wymaga udowodnienia rozmyślności w działaniu oskarżonego i jego świadomości tego, że podane fakta są nieprawdziwe. Tego dowodu oskarżyciel, na którym ten obowiązek ciążył, nie przeprowadził.

Za katowanie

10 lat więzienia

Wojskowy kodeks karny przewiduje bardzo surowe kary za nadużywanie władzy i znęcanie się nad podwładnymi. Art. 99 brzmi:

„Kto nadużywa swej władzy służbowej w stosunku do podwładnego do rozkazów lub zadań, nie pozostających w żadnym związku ze służbą... karany będzie zamknięciem w więzieniu lub twierdzy na czas nie dłuższy od lat dwóch... W wypadkach cięższych, w szczególności w razie powtórzenia przestępstwa, można orzec wydalenie z korpusu oficerskiego lub degradację”.

Jeszcze surowsze kary przewiduje art. 108:

„Jeżeli skutek czynu nastąpiło bardzo ciężkie lub ciężkie uszkodzenie ciała podwładnego, wymierzona będzie kara zamknięciem w ciężkim więzieniu terminowem na czas nie dłuższy od lat pięciu... Jeżeli bardzo ciężkie lub ciężkie uszkodzenie ciała zamierzono i ono nastąpiło, wymierzona będzie kara zamknięcia w ciężkim więzieniu na czas nie dłuższy od lat 10-ciu”.

Moralna izolacja

„Ziemia Przemyska” z 20. bm. (nr. 68) donosi:

„We wtorek 16 grudnia wieczorem pod przew. p. Galiczyzna odbył się dalszy ciąg walnego zebrania przemyskiej „Rodziny Wojskowej”, na którym mia-

no dokonać wyboru zarządu. Jak wiadomo na poprzednim zebraniu odbytem przed paru dniami, wybrano przewodniczącą żonę b. komendanta Brześcia p. Biernacką, ponieważ jednak panie, wybrane do wydziału, odmówiły p. Biernackiej swojej współpracy, zebranie musiano powtórzyć.

„Obfitowało ono w momenty jeszcze bardziej sensacyjne. Uznano bowiem wybór plk. Biernackiej za nieważny, poczem po bardzo burzliwych obradach przy zdecydowanej przewadze przewodniczącą zrobiono p. plk. Dragatową, która otrzymała głosów 138, podczas, gdy na plk. Kostek-Biernacką oddano głosów... cztery. Mimo fatalnej przegranej zwolenniczki p. Biernackiej, poczęły się z kolei gwałtownie domagać sprostowania rzekomo nieścisłych wiadomości „Ziemi”. I ten wniosek mimo krzykliwego i płytkiego poparcia go przez p. Galiczyznę został olbrzymią większością głosów odrzucony.

„Dla ścisłości należy dodać, że nawet wśród pań z 38 pp. obudziło się sumienie. Cały ich szereg pod przewodnictwem żony kapt. 38 pp. p. Gorgoszowej (kandydatki BB. do ostatniego Sejmu) przeciwstawił się zdecydowanie żonie komendanta Brześcia. Wybory w przemyskiej „Rodzinie Wojskowej” komentowane są i w Przemysku i w całej niezależnej prasie, jako odruch przeciwko osobie b. komendanta kazamat brzeskich... Brześć zaczyna się mścić...”

Tortury

„Lwowski Kurjer Poranny” pisze w numerze 374:

„W średniowieczu używano tortur przy śledztwie, lecz zawsze na podstawie zarządzenia sędziego, który wydawał je wtedy, gdy winę uważał za udowodnioną czy to zeznaniami świadków, czy to wykrytymi inaczej faktami. Ponieważ jednak dawało to pole do nadużyć i zdarzały się okropne pomysły prawne, prawodawstwo zachodnio-europejskie w miarę podnoszenia się oświaty nabrało nieufności do tortur, jako do środka wykrycia prawdy. W Anglii wzbронione były już za Elżbiety, we Francji w tym samym czasie stanowiły tylko obostrzenie wyroku śmierci, mianowicie wyrok polecał ich zastosowanie, aby przed straceniem winnego wymusić pełne wyznanie i wskazanie współników, a przed XIX wiekiem wszystkie „środki prawne” tego rodzaju znikły.

„Inaczej działo się na wschodzie, gdzie działał wpływ Azji. Tam nie uznano zasady prawnej, że kara następuje nie „quia peccatum est” (ponieważ popełniono przestępstwo), ale „ne peccetur” (aby zapobiec przestępstwom na przyszłość). Tam nad jednostką mszczono się poprostu. Nie znano też drugiej zasady europejskiej, że poki oskarżonemu nie udowodniono winy, należy z nim postępować, jak ze zwykłym członkiem społeczeństwa, ani zasady trzeciej: „in dubio mitius”. Mękami wydobywano z podejrzanym przyznaniem się i nieraz oskarżenie innych. Wobec zdrowego rozumu nie miało to żadnej wartości, bo straszny ból fizyczny najczęściej kazał ofiarom potwierdzać wszelkie pytania. Ale ludzizm Wschodu było to wszystko jedno. Oni już od uwiedzenia rozpoczynali karę i woleli, aby tysiące cierpiał bez winy, niż aby uniknął cierpienia jeden przestępca. Uważali, iż nawet męki niewinnych wywierają na społeczeństwo wpływ zawierny, gdyż odstrasza od zbrodni. Przedewszystkiem jednak byli nie sędziami, lecz mścicielami, wydając nieładnie rozporządzenia i wiedząc o tem, że są wykonywane, doznawali ohydnej rozkoszy.

„My, Europejczycy, nazywamy to po naukowemu sadyzmem, nie po naukowemu zezwierzęceniem”.

Starosta nie ma prawa rozwiązywać wieców

W ubiegłą sobotę toczyła się przed wojewódzkim sądem administracyjnym w Poznaniu rozprawa w sprawie skargi, którą wniósł przewodniczący narodowego komitetu wyborczego w Ostrowie p. Stefan Rowiński przeciwko staroście powiatowemu w Ostrowie. Tem sprawą było rozwiązanie wieca „czwórki” w Ostrowie, który przez delegata starostwa został rozwiązany dlatego, ponieważ porządkowy komitet, kontrolujący karty wstępu, nie wpuścił na salę reprezentanta starostwa. Przeciwko rozwiązaniu wieca wniósł p. Stefan Rowiński skargę, a wojewódzki sąd administracyjny uchylił zarządzenie, wychodząc z założenia, że starosta powiatowy względnie jego delegat nie był uprawniony do rozwiązania wieca, ponieważ uprawnienia te przysługują tylko władzom policyjnym pierwszej instancji, a starosta władzą taką nie jest.

Z podróży Piłsudskiego

Piłsudskiemu towarzyszy w podróży — według prasy łódzkiej — oprócz dr. Wojczyńskiego 42 najzdolniejszych agentów policyjnych. Wiadomość ta pochodzi od korespondenta z Łodzi, który stwierdza, że widział ich na własne oczy przy przejeździe Piłsudskiego przez granicę francuską.

20% i nawet 50% RABATU
niczego nie dowodzi:

TANIO kupuje tylko ten, który przed kupnem, nie ludząc się rabatami, najpierw zbada efektywną cenę i stwierdzi jakość towaru.

Związek Drogerzystów Rzeczyp. Polskiej
Poznań, w grudniu 1930 r. Pw 7692-25, 40

Aparat fotograficzny
jest najpraktyczniejszy
podarek gwiazdkowy
Foto Br. Machalia - Poznań
27 Grudnia 2 Pw 7698-60, 48

Bezpłatnie

otrzymają wszyscy abonenci nasi w pierwszej połowie stycznia
kalendaryz zeszytowy na rok 1931.

Bunty chłopów na pograniczu polsko-sowieckim

Wilno, 23. 12. (PAT). Z pogranicza donoszą, iż chłopskie powstanie w okręgu mińskim przybiera coraz poważniejsze rozmiary. Według doniesień wywiadowczego biura politycznego w Moskwie liczba partyzantów wynosi obecnie około 2 000 ludzi. Partyzanci posiadają karabiny maszynowe i grasują przeważnie setkami, poprzedzani mniejszymi oddziałami, liczącymi po 25 ludzi. Stłumienie tego ruchu przez władze sowieckie napotyka na wielkie trudności, gdyż powstańcy są życzliwie traktowani przez włościan, którzy ukrywają ich w lasach. Akcję przeciwko powstańcom prowadzi spe-

cialny oddział GPU, konny i narciarski.

Według nadesłanych informacji partyzanci w ciągu ubiegłych dwóch tygodni dokonali przeszło 100 napadów na instytucje sowieckie, drobne oddziały wojska, rozbili dwa ambulanse pocztowe, obrabowali 4 kasy oraz zabili 15 komunistów i 10 żołnierzy. Do dnia 15 grudnia rozstrzelano 75 partyzantów zaś 260 wysłano do Archangielska na ciężkie roboty. Władze sowieckie, celem wytopienia partyzantów, wyznaczyły nagrodę pieniężną w naturze za każdego zabitego lub złapanego.

Przeciw supremacji judaizmu międzynarod. za rewizją traktatów

Tezy rumuńskiego antysemitę, prof. Cuzy

Bukareszt, 23. 12. (PAT). Przywódca antysemitów rumuńskich, prezes Ligi Obrony Narodowo-Chrześcijańskiej, A. Cuza, profesor uniwersytetu w Jassach, wygłosił w Izbie Deputowanych w ciągu debaty nad odczytem królewskim długą mowę, w której między innymi bronił tezy rewizji traktatu wersalskiego. Poseł prof. Cuza po gorącej apologii Hitlera i hitleryzmu, twierdził, że pokój, zawarty w Wersalu, jakoteż Liga Narodów, są dziełem „żydowsko-masońskim”; obliczonym na ucisk narodów chrześcijańskich przez judaizm międzynarodowy, i jako takie, są niesprawiedliwe i powinny być usunięte. Zwłaszcza, twierdzi mówca, niesprawiedliwym jest odebranie Niemcom

kolonij. Rewizja traktatów, wedle pana Cuzy, nie oznacza rewizji terytorjalnej; ma ona tylko zadowolnić — wedle koncepcji p. Cuzy — pewne interesy wyższe, nie naruszając stanu terytorjalnego.

Gdy dep. Cuza bronił tez hitlerowskich, dep. Pampil Seicarn, który jest naczelnym redaktorem dziennika „Cuventul”, zapytał dep. Cuzy, jak on wobec tego wyobraża sobie sojusz Rumunii z Polską, skoro pierwszym punktem programowym hitlerowców jest rewizja granic wschodnich Rzeczy. Dep. Cuza na to pytanie nie umiał dać należytej odpowiedzi, twierdząc tylko głośno, że ta kwestja nie przedstawia zbyt wielkiej wagi.

Proces o drukowanie fałszywych banknotów

Londyn, 23. 12. (PAT). Po procesie, który trwał zgorą miesiąc wydany został wyrok przyznający 531 851 funtów szterlingów odszkodowania na rzecz Banku Portugalskiego, który w swoim czasie zaskarżył znaną firmę drukarską w Londynie „Waterlow and Sons Limited”, domagając się od niej wyrównania poniesionych strat w wysokości zgorą miliona funtów szterlingów, które wynikiły stąd, iż firma ta w r. 1925 wydrukowała na podstawie fałszywych zamówień obywatela holenderskiego Maranga znaczną liczbę

banknotów portugalskich, puszczonej następnie w kurs w Portugalji za pośrednictwem specjalnego banku Firma „Waterlow and Sons” nie poczuwała się do odpowiedzialności, podkreślając zaniedbanie kontroli Banku Portugalskiego. Podczas rozprawy sędzia podkreślił olbrzymią odpowiedzialność, ciążącą na firmach, drukujących banknoty, i stwierdził, że ze strony dyrektorów firmy „Waterlow and Sons” dawał się zauważyć pewien brak doзору i zrozumienia doniosłości ich zadań.

Krytyczny rok dla Ligi Narodów

Londyn, 23. 12. (PAT). Lord Cecil w wezwaniu do rozbrojenia, wydanym za pośrednictwem Stowarzyszenia Przyjaciół Ligi Narodów, zapowiada, że nadchodzący nowy rok może być krytyczny dla Ligi Narodów, ponieważ dążenia rewizjonistyczne państw zwyciężonych mogą wstrząsnąć całym gmachem pokoju. Omawiając projekt traktatu rozbrojeniowego, lord Cecil stwierdził, że nie jest on doskonały,

może jednak stanowić podstawę dla istotnego traktatu. Byłoby rzeczą największego znaczenia — twierdzi lord Cecil — gdyby w czasie okresu przejściowego opinia publiczna mogła być poinformowana i przekonana o konieczności powszechnej redukcji zbrojeń w ten sposób, aby na przyszłej konferencji rządu były zmuszone do zaproponowania jaknajniższych norm zbrojeń w przyszłym traktacie.

Statek polski na pomoc tonącemu „Oberon”

Gdynia, 23. 12. (Tel. wł.) W czasie ostatniej katastrofy okrętowej polski okręt „Robur 5”, zdążający z pominięciem kanału kilońskiego do Gdyni, pochwylił SOS tonącego statku „Oberon”. „Robur 5”, chociaż nie posiadał dokładnej pozycji tonącego okrętu, spieszył natychmiast na wezwanie, ale był zbyt oddalony od „Oberona”, żeby mu mógł pomóc. S. B.

Katastrofa kolejowa pod Częstochową

Warszawa, 23. 12. (PAT). Kurjer Poranny donosi, że w nocy wczorajszej na linii Herby — Częstochowa wydarzyła się poważna katastrofa kolejowa. 16 wagonów pociągu towarowego, wypełnionych węglem eksportowym, wykoleiło się na 4 klm. od stacji Częstochowa, gdy pociąg był w pełnym biegu. Ofiarą katastrofy padł hamulcowy Brymora, zmiądzony pod

zdrzutganiami ścianami budki hamulcowej. Ciężko rannego odwieziono do szpitala w Częstochowie. Przyczyną wypadku było pęknięcie szyny.

Zapowiedziany przyjazd Venizelosa do Polski

Warszawa, 23. 12. (PAT). Jak donosi „Kurjer Warszawski”, grecki minister spraw zagr. Mihalakopulos oświadczył wobec korespondentów zagranicznych, że premier grecki Venizelos wyjedzie d. 26 b. m. do Warszawy, dokąd jest zaproszony już od dawna. Następnie p. Venizelos odwiedzi Wiedeń, gdzie zostaną wymienione dokumenty ratyfikacyjne paktu przyjaźni i arbitrażowego, podpisanego już między Grecją i Austrią.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.894 zł; w Gdańsku na Warszawę 8.915 zł.

Kurs mark i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mkn. w dewizach 212.25 do 212.55 zł, gotówką 211.85 zł; za 100 guld. gd. w dewizach 172.93 do 173.19 zł, gotówką 172.59 zł.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urządowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, 23. 12. 1930 r.

Spędzono: wołów 57, buhajów 105, krów 297, świń 820, cieląt 526, owiec 40, razem 1845 zwierząt.
 Płacono za 100 kg żywej wagi za:
 (Ceny loco Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi).

BYŁO:

Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	100—108
Tuczone mięsiste	092—980
Nietuczone, dobrze odżywione starsze	080—090
Miernie odżywione	070—074
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	120—130
Tuczone mięsiste	100—110
Nietuczone, dobrze odżywione	080—090
Miernie odżywione	070—080

Jałowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	114—126
Tuczone mięsiste	100—112
Nietuczone, dobrze odżywione	086—096
Miernie odżywione	070—080

Młoczież:	
Dobrze odżywione	070—080
Miernie odżywione	060—070

Cielęta:	
Najprzedniejsze cielęta wytuczone	130—150
Tuczone cielęta	114—124
Dobrze odżywione	104—112
Miernie odżywione	83—100

ŚWINIE (TUCZNIKI):	
Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	142—148
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	134—140
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	126—132
Mięsiste świnie ponad 80 kg żywej wagi	114—124
Maciory i późne kastraty	124—134
Świnie bekonowe	120—128

Przebieg targu spokojny.

GIĘŁDA WARSZAWSKA

z dnia 23. 12. 1930 r.

Waluty	Gotówka
Dolary St. Zjedn. tr.: 8.89%, sp.: 8.91%, kup.: 8.87%	

Dewizy:		
trans	sprzed	kup
Belgia 124,64	124,94	124,33
Holandja 359,38	360,28	358,48
Kopenhaga 238,55	239,15	237,95
Londyn 43,32	43,43	43,21
Nowy Jork 8,913	8,933	8,893
kabel 8,922	8,942	8,902
Paryż 35,06	35,14	34,96
Szwajcaria 173,23	173,76	172,80
Sztokholm 239,31	239,91	238,71
Berlin 212,78		

Tendencja przeważnie słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:	
4% poz. inwest.	99,5—100,00
5% poz. premj. dol.	55,75—56,00
5% poz. konw.	50,00
3% poz. buj.	50,00

Akcje w złotych:	
Bank Polski	153,50—154,50
Bank Zachodni	0,00—70,00
Puls	0,00—54,00
W. T. F. Cukru	— 31,50
Lilpop	— 22,25
Modrzejów	10,50—11,00
Rudzki	0,00—10,75

Tendencja mocniejsza.

Komentarz

Z papierów państwowych mocniejsza dolarówka i inwestycyjna. Dla listów zastawnych i akcji tendencja mocniejsza. Z bankowych mocniejszy Bank Polski, utrzymany Zachodni. Z chemicznych Puls utrzymany, metalurgiczne wszystkie mocniejsze.

POZNAŃSKA GIĘŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 23. 12. 1930 r.

Dzisiejsze zebranie giełdowe miało tendencję wybitnie utrzymaną, przyczem zauważono brak materiału prawie we wszystkich papierach.

Z papierów procent. wzgl. lokacyjnych silny popyt na 5 proc. poz. konwers., za którą płacono 47 proc., również na poz. inwestycyjną po 97 proc., jak również na 8 proc. obligacje m. Poznania z 1926 r. po 92 proc. Dalej płacono za 8 proc. listy dolarowe (stare) Pozn. Ziem. Kredyt. 89% (przy dew. 8.90) i za 6 proc. listy żytnie 16.— (za 1 ctr. mtr.) przy niedostatecznym materiale.

Z akcji bankowych płacono za Bank Polski 150.— i robiono transakcje Bankiem Związku po 70.—, zaś z akcji przemysłowych oddawano Cegielskiego po

Dzieciom na Gwiazdkę

kupimy śliczne

Książki Wujka Czesia:

- „Bajki Polskie Wujka Czesia”
- „Czarnoksiężnik Twardowski i inne podania polskie”
- „Mysia Wieża i inne pod. polskie”
- „W krainie małpek”
- „W krainie kurek”
- „W krainie lalek”
- „Na wakacjach”
- „Dzionek lalusi”
- „Nasz bal”
- „Gwiazdka”
- „Wywczasy wiejskie”
- „Baczość! Stop!”
- „Komiczne ABC”
- „Moje najmilsze abecadła”

Do nabycia we wszystkich księgarniach.

37.—, a płacono za Kantorowicza 30.— Zauważono dalszy popyt na b. Hartwiga po 19.—, jednakże nie było oddawców.
Komunikat. Następnego zebranie giełdowe odbędzie się dopiero w sobotę, dnia 27 grudnia r. b.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominalu).

- 5% Pożyczka konwersyjna 47% P.
- 8% obligacje m. Poznania z 1926 r. 92% P.
- 8% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 89% P.

(Kurs w złotych).

- 6% listy żytnie Pozn. Ziem. Kred. 16.— P.
- 4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 97.— P.

Akcje bankowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

- Bank Polski I em. 150.— P.
- Bank Zw. Spółek Zar. I em. zł. 70.— +

Akcje przemysłowe:

(Kurs w złotych za 1 akcję).

- Cegielski H. I em. zł. 37.— O.
- Hartwig Kantorowicz I—II em. zł. 30.— P.

Tendencja utrzymana.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1000 kg reszta za 100 kg

Berlin, 23. 12. 1930 r.

Pszenica march 75—76 kg	246,00—248,00
Tendencja mocna.	
Pszenica jara 80 kg	261,00—265,00
Tendencja mocna.	
Pszenica 72—73 kg	230,00—231,00
Tendencja mocna.	
Zyto marc. 70—71 kg	154,00—156,00
Tendencja mocna.	
Zyto 68½ kg	149,00—150,00
Tendencja mocna.	
Jęczmień march. brow. od st. załadowania	200,00—216,00
Tendencja stała.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	188,00—194,00
Tendencja stała.	
Owies march. od st. załad.	140,00—146,00
Tendencja spokojna.	
Maka pszenna	28,75—36,75
Tendencja spokojna.	
Maka żytnia przem. do 60%	23,60—26,75
Tendencja stała	
Ospa pszena	09,75—10,00
Tendencja cicha.	
Ospa żytnia	9,00—9,50
Tendencja cicha.	
Groch Victoria	24,00—31,00
Groch jadalny	23,00—25,00
Groch pastewny	19,00—21,00
Peluszka	20,00—21,00
Bób polny	17,00—18,00
Wyka	18,00—21,00
Makuch rzepakowy	9,20—9,90
Ma uch lniany	15,20—15,50
Wytłoki suche paryt Berlin	5,50—5,90
Srót Soja	12,70—13,00
Słoma żytnia pras drut.	0,70—0,80
Słoma pszena pras drut.	0,60—0,70
Słoma owsiana	0,60—0,70
Słoma jęczmienna	0,60—0,70
Słoma żytnia dl. wiaz.	0,75—0,95
Słoma żytnia pras sznur.	0,70—0,85
Słoma psz. pras. sznur.	0,60—0,75
Sieczka	1,45—1,60
Siano zwykłe handlowe	1,30—1,70
Siano dobre I pokos	1,80—2,35
Tymoteusz luźny	2,85—3,15
Siano konicynowe	2,60—3,00
Siano mielitz luźne (Warta)	1,60—1,80
Siano mielitz luźne (Havel)	1,20—1,50
Tendencja cicha.	

Ogólna tendencja mocna.

Notowania lotego w Berlinie

z dnia 23. 12. 1930 r.

- Wyplaty na Warszawę
- Noty wielkie

Święta za pasem! - kup wódek, likierów i win krajowych „Rektyfikacji Warszawskiej”!

nw 6525

Odpowiedzialność za mordowanie ulanów w Krakowie w roku 1923

W artykule wstępnym „Gazety Polskiej” (20 grudnia) znalazł się taki ustęp: „Prawo anarchji triumfowało na ulicach... Krakowa — 1923 r...”

Nawiązując do zdania powyższego, daje „Robotnik” (21 grudnia) taki komentarz:

„Zwolna... zwolna... „Prawo anarchji” na ulicach Krakowa w listopadzie 1923? Możeby panowie zechcieli zwrócić się po bliższe informacje co do tej „anarchji krakowskiej” do pp. senatorów B. B. Bobrowskiego i Klemensiewicza oraz do p. dyrektora Biura Sejmu Dziadosza. Dobrze? Możemy służyć szczegółami. Czy nie lepiej wszakże otrzymać je bezpośrednio od własnych najbliższych przyjaciół?”

Wobec tego pisze „Gazeta Warszawska”:

„Redaktorom „Gazety Polskiej” notatka powyższa z pewnością wystarczy; zrozumieją ją! Nie wystarczy ona natomiast dla opinii publicznej, która pamięta wypadki krakowskie i oburzenie jakie wywołały w całym kraju... Byłoby dobrze, gdyby społeczeństwo polskie się dowiedziało, kto za te wypadki jest rzeczywiście odpowiedzialny.

„To, co pisze „Robotnik”, można zrozumieć tylko w ten sposób: podobnie jak w innych stronnictwach lewicowych, była w P. P. S. „komórka” pilsudczyków, związana poufnie z innymi podobnymi „komórkami”. Ona to właśnie jest odpowiedzialna za wypadki krakowskie...”

Proces kom. pol. Greffnera odroczonego do 15 stycznia

W wydaniu poranem z dnia 23 listopada b. r. zamieściliśmy obszerną sprawozdanie z rewelacyjnego procesu przeciwko komendantowi policji na miasto Poznań, podinspektorowi Bolesławowi Greffnerowi, który w ubiegłym roku w listopadzie, raz na ulicy, to znowu w komendzie policji, innym jeszcze razem w gmachu sądowym, dopuścił się pod adresem dr. med. Wiktora Raczka całego szeregu groźb i obelg. Jak wiadomo, podinspektor Greffner już dwa razy został zasadzony po 300 zł grzywny względnie 10 dni aresztu, przyczem za każdym razem wniósł o rewizję wyroku. Ostatecznie wszystkie sprawy znalazły się w drugiej instancji t. j. w sądzie okręgowym. Pierwszy termin połączonej rozprawy został wyznaczony na dzień 22 listopada b. r. Jak już referowaliśmy, proces ten obfitował w sensacyjne rewelacje. Największą wśród nich było oświadczenie zastępcy oskarżyciela me-

Howorki, który stwierdził, iż najważniejszy świadek Feliks Grzelak, przy pomocy którego podinspektor Greffner udowodnił, że dr. Raczek użył wyrażenia obelżywego „szkieł” — jest aresztowany w Kolonji za popełnienie kradzieży. Ponadto stwierdził, że świadek ten jest międzynarodowym oszustem, kilkakrotnie poszukiwanym przez policję, a na gruncie poznańskim pozostawił opinię notorycznego złodzieja kieszonkowego. Na poprzedniej rozprawie Feliks Grzelak złożył swe zeznania pod przysięgą, w całej sprawie jednak nie brał żadnego udziału. Zeznawał on pierwszym razem, że w chwili, gdy dr. Raczek obraził podinspektora Greffnera, stał w pobliżu i całemu zajściu się przyglądał. Tymczasem podani przez mec. Howorkę świadkowie mają zeznać, że Grzelak tego dnia „odpoczywał” w areszcie. Pozatem mają wyjść na jaw jeszcze inne szczegóły. Ponowna rozprawa sądowa była wyznaczona na dzień 23 grudnia b. r. Jak się dowiadujemy, proces ten niezależnie od życzenia obu stron, został odroczone, a nowa rozprawa odbędzie się dopiero 15 stycznia 1931 r.

Dla uzupełnienia dodać należy, że wspomniany wyżej Feliks Grzelak będzie niedługo odpowiadał przed tym samym sądem za szereg kradzieży dokonywanych jeszcze przed zajściem pomiędzy podinspektorem Greffnerem a dr. Raczkim. (tr.)

Ze Związku strzeleckiego

Związek Strzelecki informuje nas, że notatka pt. „Strzelec hersztem bandytów”, podana przez nas w pierwszej połowie października za jednym z pism warszawskich, nie zgadza się z rzeczywistością, ponieważ skazany za bandytyzm Edmund Świergocki nie był członkiem „Strzelca” i na ławie oskarżonych nie zasiadł w mundurze „strzeleckim”. Jako podstawę do tego podaje Zw. Strzelecki pismo sądu apelacyjnego w Warszawie, wydział III, karny z dnia 5. 12. 30 r.

We Francji o Brześciu

Paryż, 23. 12. (Tel. wł.) Artykuły prezesa grupy parlamentarnej polsko-francuskiej, deput. Jana Locquina, dotyczące Brześcia, zostały przedrukowane przez szereg pism francuskich i zrobiły ogromne wrażenie, tembardziej, że Locquin był zawsze jednym z najgorętszych przyjaciół Polski we Francji.

W pierwszym z tych artykułów Locquin pisze o osobach więźniów brzeskich, a w drugim podaje znane fakty obchodzenia się z nimi w Brześciu.

! Najwyższa Nagroda PeWuKa w r. 1929!

Pijcie

Znakomite WINA Krajowe

NAJWIĘKSZEJ Wytwórni w Polsce

H. MAKOWSKIEGO

w Kruszwicy.

! Wielki Złoty Medal PAŃSTWOWY!

Pw 7081, 50, 182

Oddziały szturmowe hitlerowców znów się koncentrują.

Berlin, 23. 12. (PAT.) „Vorwärts” donosi, że w ostatnich dniach zauważyć się dają w okręgu wrocławskim nowe koncentracje oddziałów szturmowych hitlerowskich, urządzających nocne ćwiczenia polowe, połączone ze strzelaniem. W tej sprawie socjali demokraci zgłosili interpelację w sejmiku powiatowym wrocławskim. Landrat o nowych ćwiczeniach hitlerowców nic nie wie.

Falszywe dokumenty ślubne.

Wilno, 23. 12. (PAT.) Ostatnio z terenu wileńskiego wyjechało do Ame-

ryki północnej kilkanaście kobiet, które posiadały dokumenty, stwierdzające, że są żonami obywateli amerykańskich. Obecnie wskutek informacji nadesłanych z za oceanu, stwierdzono, że emigrantki te posiadały fałszywe dowody a rzekome akty ślubne były sfalszowane jedynie dla przedostania się do Ameryki. Falsyfikaty dokumentów wykonane były w Wilnie, wobec czego władze policyjne wszczęły śledztwo w kierunku ujawnienia winnych.

Z prasy

Redakcję warszawskiej „Polski” i „Rzeczypospolitej” objął p. Bolesław Szczepkowski.

WODA KWIATOWA
CZTERECH KRÓLI
(CARRE de ROIS)
POLECA
TWO BROCARD & CIE
nw 5222

CINZANO
ŚWIATOWEJ
SŁAWY
ERMOUTH
JEN REPR: THEODOR ETTI & W BERGEL, KRAKÓW
Tw 637

Łatwo zaplać jasny materiał

również łatwo go jednak wyczyścić mając pod ręką najnowszy środek do czyszczenia i wywabiania plam NIEMAPLAM.

NIEMAPLAM bezwonny i szybko ulatniający się, czyści wszystko i wywabia wszelkie plamy.

Do nabycia wszędzie

Wyrób Towarzystwa
STANDARD NOBEL
w Polsce, S. A.

NIEMAPLAM

nw 5992

Moje Dziecię

to mój największy skarb!
W swym dzieciństwie brałam zawsze Emulsię Scotta i poznałam sama jej wysoką wartość odżywczą. Dbając o zdrowie swych dzieci daję im również tylko Emulsię Scotta, która ma smak nader przyjemny, jest łatwo strawną i chętnie przyjmowaną. Zadajcie tylko oryginalnej Emulsji Scotta. Do nabycia we wszystkich aptekach i drogeriach.

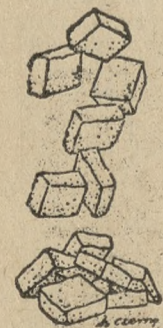
SCOTTI

w czasie wojny żołnierzy karmiono cukrem

Czy przypuszczasz, że sztaby generalne rujnowały się na bezwartościowe smakołyki?

Czy nie sądzisz, że i Twoje siły w Twoich bojach z życiem pragną zasilenia cukrem?

nw 6522

GRYPPIE

zapobiega PARAMINT „ERBE”, pastylki desinfekujące jamę ustną i krtań, smaczne, o wypróbowanym działaniu.

Sprzedają apteki i drogerje.

Pw 7228-49,89

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Przyszłość amerykańskiej „prosperity“

W Ameryce budzi się reakcja przeciwko hasłom Forda i jego szkoły. Jak wiadomo, potentat automobilowy z Detroit zaleca zwalczanie kryzysu, wynikłego z nadprodukcji... podtrzymaniem produkcji w dawnych jej rozmiarach! Klin — klinem! Hasłem Forda jest: „nie poddawać się, wytrwać!“ Pisaliśmy o tem dosyć obszernie w swoim czasie, a teraz wypada dopuścić do głosu stronę przeciwną, uważając za absurd: tępienie kryzysu przesyleniem dalszym przesyleniem rynku.

Jeden z typowych przedstawicieli amerykańskiego „humouru“, p. Kenoth Burke rozprawia się w sposób dowcipny z teorią Forda, nazywając ją, na łamach The New Republic, „teorią gospodarczej wartości — rozrzutności“. Pod naczelnym kierownictwem Forda — pisze p. Burke — naród amerykański uczy się kupować przedmioty, których nie potrzebuje i zastępować je nowym nabytkiem, nim zdąży się zużyć. Znajdziemy się u szczytu cywilizacji wówczas, gdy naród cały dostępuje się do następującej zasady: im większa konsumpcja, tem większa produkcja; im większa produkcja, tem większa „prosperity“ (dobrobyt).

A więc — p. Burke wyciąga wniosek „ad absurdum“ — jeśli wszystkich mieszkańców U. S. A. nauczymy skrajnej, 100-procentowej rozrzutności, stopień naszej produkcji podwoi się, potroi itd. aż do nieskończoności, bo „podczas, gdy konsumpcja naturalna ma swoje granice, rozrzutność granic żadnych nie zna“. Kultura opiera się na rozrzutności...

Rozwijając dalej powyższy temat, publicysta amerykański dochodzi do paradoksalnego wniosku, że... wojna jest doskonałym środkiem rozwoju gospodarczego. Boć niema na świecie tak fantastycznie dodatniej okazji do rozrzutności, jaką jest właśnie wojna... Inteligentnie prowadzona wojna może zostawić po sobie konieczność odbudowy całych państw, co znów stwarza możliwość zwiększenia szybkości toku produkcji i zatrudnienia milionów ludzi pozostałych przy życiu!...

Pozatem — mówi ciągle jeszcze p. Burke — na powiększenie rozmiarów produkcji wpłynęłoby niewątpliwie: pogorszenie jakości wyrobów przemysłowych. Np. dawniej kupowano brzytwy, które służyły nabywcy do końca życia. Poczóż to? pyta p. Burke. Produkujmy brzytwy mniej wytrzymałe, obliczone na 10 lat służby, a podwyższymy produkcję conajmniej 5-krotnie! Albo samochody: niechaj nowy samochód dokonuje cudów w ciągu pierwszych 12 miesięcy, niechaj osiąga szybkość 3-krotnie wyższą od urzędowo dozwolonej, atoli pod warunkiem, że dokładnie po upływie jednego roku rozbi się automatycznie na drobne kawałki!

Jako fakt cytuje się oświadczenie jednego z architektów nowojorskich, który wyraził się jak następuje: „My przedsiębiorcy, architekci i inżynierowie przychodzimy do głębokiego przekonania, że człowiek, budujący drapacz chmur, obliczony na czas trwania przekraczający 40 lat, jest zdradą interesów przemysłu budowlanego“.

Czy wobec powyższego, autentycznego oświadczenia, artykuł p. Burke jest nonsensowny? Bynajmniej — nie! Wyciąga on jedynie konsekwencje najdalsze, wynikające z hasła „obowiązkowej rozrzutności“.

Jakże słusznie spostrzegł Szekspir, że „między niebem a ziemią dzieją się rzeczy, o których nie śniło się filozofom!“

Krótkie informacje gospodarcze

— Rząd francuski zaproponował rządowi bułgarskiemu zawarcie specjalnej konwencji o dopuszczeniu do Francji na wiosnę r. 1931 pewnej ilości robotników relnych bułgarskich.

— Czeski przemysł szklany zajmuje po Belgii drugie miejsce w świecie. W przemyśle tym pracuje obecnie 34 000 robotników, nie licząc chwilowo bezrobotnych w liczbie 100 000 osób.

W listopadzie rb. wyprodukowano w Anglii 384 000 tonn surówki, wobec 415 000 w październiku.

— Skarb Stanów Zjedn. otrzymał w 15 grudnia 123 milj. dol. tytułem spłat długów wojennych od 11 państw. W sumie tej figuruje spłata sumy 84 milj. dol. przez Anglię.

Zastój w handlu

W okresie przedświątecznym obroty w handlu dochodziły zawsze do największego napięcia. Działo się to nawet wówczas, gdy ludzie walczyli z trudnościami gospodarczymi; przyzwyczajenie do tradycji zawsze robiło swoje i każdy, wyciągając ostatni grosz, czynił zakupy na święta. W tym roku ma się rzecz inaczej.

Kupcy wszystkich branż uskarżają się jednogłośnie na słabe obroty przedświąteczne, jakich dotąd nie pamiętają. W składach, prowadzących artykuły kosztowniejsze, o charakterze zbytkowym, prawie wszelki handel ustął. Stąd słyszy się najgłośniejsze utyskiwania w branży szklano-porcelanowej, jubilerskiej, wyrobów kosmetycznych i perfum, dywanów i t. p. Jako takie powodzenie mają sklepy, prowadzące artykuły codziennego użytku, materiałów, obuwia, konfekcji, bielizny i galanterji. Ale i tam jest sytuacja niewesoła.

Jak wynika z rozmów, przeprowadzonych z przedstawicielami poszczególnych branż, zawiodłi przedewszystkiem miesiąc grudzień jako taki. Obroty ożywiły się dopiero w ostatnich dniach, przyczem jednak w porównaniu do już bardzo słabych transakcyj handlowych w okresie przedświątecznym

wym ubiegłego roku, wykazują tegoroczne spadek o 25 do 50 procent. Ustały niemal zupełnie kupna przedmiotów droższych. Wydatek 50-złotowy uchodzi za bardzo wielki. W branży artykułów papierniczych, piśmiennych i zabawek, klienci dopytują się o książki i przedmioty niewiele droższe ponad 2 zł. Do niedawna popularny handel „na raty“ zmalał obecnie bardzo, gdyż wobec niesumienności wielu dłużników, kupiectwo broni się dobrze zorganizowanym wywiadem. Również klienci niepewni swych przyszłych dochodów, kupują tylko to, na co mają pokrycie w chwili obecnej. Dotąd zawsze wśród kupujących w okresie przedświątecznym bardzo poważnymi odbiorcami było włościanstwo i ziemianstwo. Dziś ten odłam społeczeństwa, zgnębiony kryzysem prawie że wcale nie odwiedza składów. Warto przytem dodać, że niemal we wszystkich branżach nastąpiła w mniejszej lub większej mierze redukcja cen. Najkorzystniej przedstawia się dotąd sytuacja w branży kolonialnej. Ale i tam ruch jest znacznie mniejszy, aniżeli w roku poprzednim.

Niemal w całym handlu rozbrzmiewa ten sam okrzyk: jest kryzys, jakiego dotąd nie było!

Stosunki handlowe polsko-norweskie

Stosunki gospodarcze polsko-norweskie wykazują ostatniemi czasy tak znaczne ożywienie, że zasługują na baczną uwagę obu krajów. Żywym symptomem znaczenia, jakie Norwegia przywiązuje do stosunków z Polską, jest fakt, że parlament w Oslo uchwalił wiosną br. podniesienie swej placówki w Warszawie do godności poselstwa. Spowoduje to niewątpliwie i nasze ministerstwo spraw zagranicznych do posunięcia placówki w Oslo do rzędu poselstwa. W międzyczasie ustanowiła Polska pozatem w Norwegji szereg konsulatów, mających za zadanie obronę coraz żywszych interesów Polski w tym kraju.

Jak silne oparcie znalazł polski eksport w Norwegji, świadczy o tem najlepiej walka wielkobrytyjskich kół gospodarczych, które wszelkimi siłami starają się odzyskać utraconą na korzyść Polski — skandynawski rynek węglowy. Niemniej interesujące są skuteczne usiłowania zapewnienia polskiemu zbożu i innym produktom rolnym większego zbytu w Norwegji.

Jako wielki, typowo morski naród, śledzi Norwegja z dużą sympatją za wszelkimi krokami Polski, zmierzającymi do podniesienia jej żeglugi morskiej i na tem polu należy oczekiwać zacieśnienia współpracy, mogącej obu stronom przynieść znaczne korzyści.

Nader interesującym przyczynkiem do stwierdzenia rozwoju współpracy gospodarczej między Polską a Norwegją, są cyfry bilansu handlowego między temi państwami od wejścia w życie traktatu handlowego, zawartego w roku 1926:

Ogólna wart. i jego rozdzielenie	Wyw. z Norwegji	Wyw. do Norwegji
1926 18 106 000 zł	5 744 000 zł	12 362 000 zł
1927 19 908 000 zł	10 664 000 zł	9 244 000 zł
1928 37 598 000 zł	16 333 000 zł	21 265 000 zł
1929 71 121 000 zł	25 229 000 zł	45 892 000 zł

Jak wynika z powyższego zestawienia, udało się w czasie ostatnich czterech lat zwiększyć wymianę towarów prawie czterokrotnie, przyczem w tym samym mniej więcej stosunku wzrósł polski eksport do Norwegji. Jest to sukces, jakiego nie wykazuje żaden kraj w stosunku do Polski w ciągu tego czasokresu. Jeśli mówić o imporcie norweskim do Polski, to również i tu zauważyć się daje znaczny postęp. Najważniejszym produktem eksportu Norwegji jest słynna saetra norweska, ciesząca się stale wzrastającą popularnością u polskiego rolnictwa.

W dziedzinie żeglugi wykazał udział bandery norweskiej w obrocie portu gdynskiego — według oficjalnych danych — wzrost z 90 okrętów w roku 1928, na 155 w roku ubiegłym, czyli, że zwiększył się o 72 procent, przyczem zaznaczyć należy, że Norwegja utrzymuje szereg stałych linii okrętowych, łączących porty norweskie z nowym portem polskim w Gdyni.

Poważne zamiary obu rządów, idące w kierunku jeszcze większego zacieśnienia tak pięknie się rozwijających stosunków gospodarczych, uwydatniły się na zewnątrz w niedawnej wizycie polskiego ministra przemysłu i handlu inż. Eugenjusza Kwiatkowskiego w Oslo oraz w szczegółowym zwiędzeniu przez niego olbrzymich zakładów związków azotowych w Notodden, Rjukan i Eidanger, jak również w rewizycie generalnego dyrektora tych zakładów dr. Axela Auberta w państwowych fabrykach w Chorzowie i w Mościcach.

KRONIKA GOSPODARCZA PODATKI I OPŁATY

(p) **Obniżenie odsetek za zwłokę pobieranych przez instytucje ubezpieczeń społecznych.** Na skutek starań izb przemysłowo-handlowych sprawa tytułem objęta doczekała się pomyślnego załatwienia. Mianowicie rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej (Dz. U. R. P. Nr. 81 ex 1930, poz. 635) ustalono dopuszczalną wysokość odsetek zwłoki na poziomie odsetek prawnych, zwiększonych o jedną piątą tychże odsetek, co obecnie wynosi 12 proc. w stosunku rocznym.

Z KRAJU

(k) **Protesty wekslowe.** Według danych Głównego Urzędu Statystycznego zaprotestowano w Polsce w pierwszych dziesięciu miesiącach b. r. 4.673.304 sztuk weksli na sumę 1.141.988.000 zł.

Z rynków nabiału

Miniony tydzień sprawozdawczy od 18 do 23. 12. 30. charakteryzuje zwolnienie tempa w transakcjach importowych. Grościł przeważnie już pod koniec pierwszej połowy grudnia pokryli swe zapotrzebowania i nowe zamówienia uskuteczniło już tylko przy zredukowanych cenach, uwzględniających ew. niższe notowań po świętach. Zrezygnowali importerzy sami pod tym względem szli kupującym na rękę.

Notowanie w Kopenhadze pozostało 18 hm. bez zmiany, mimo to transakcje uskuteczniło na niższym poziomie, niż w poprzednim tygodniu.

Rynek niemiecki oficjalnie pozostał na równym poziomie t. zn. przy notowaniu mkn.: 141 per 50 kg. franco stacja odbiorcza za I gatunek, 128 per 50 kg. za II gatunek, 112 per 50 kg. za III gatunek przy mocnej tendencji, jednakowoż importerzy licząc się z poważną niżką przeważnie proponowali bardzo niezadowalające ceny. To też transakcje z naszym zachodnim sąsiadem w tym okresie przedświątecznym były bardzo znikome.

Rynek angielski również był znacznie spokojniejszy. Masło kolonialne w cenie obniżyło się o 2 sh. Masło innego pochodzenia pozostało prawie przy poprzednich cenach. Ostatnią zwłokę przypisuje się w części silnej i długotrwałej mgłę, która uniemożliwiła normalne przybycie i wyładowanie statków w porcie londyńskim.

Rynek krajowy do ostatniej chwili okazywał stosunkowo wielkie ożywienie, jakkolwiek transakcje uskuteczniło w ostatnich dniach przy niższych cenach. (Informacje Zw. Gosp. Spółdzielni Mleczarskich w Poznaniu).

Konjunktury Ziemiopłody

Ceny naszych głównych zbóż kształtowały się w ub tygodniu następująco:

	15. 12.	16. 12.	17. 12.	18. 12.	19. 12.	20. 12.
Pszemica						
Warszawa	28,00	27,75	—	27,75	27,75	—
Poznań	24,5	24,00	24,0	24,00	24,00	24,00
Lwów	—	—	24,5	—	24,5	—
Lublin	—	—	—	—	—	24,50
Zyto						
Warszawa	19,25	19,25	—	19,25	19,25	—
Poznań	19,0	18,50	18,50	18,50	18,5	18,50
Lwów	—	—	18,50	—	18,50	—
Lublin	—	—	—	—	—	21,50
Jęczmień						
Warszawa	20,00	20,50	—	21,00	21,00	—
Poznań	21,0	21,50	21,50	21,50	21,50	21,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	18,00
Owies						
Warszawa	24,0	24,00	—	24,00	24,00	—
Poznań	21,00	20,50	20,50	20,50	20,5	20,50
Lwów	—	—	—	—	—	—
Lublin	—	—	—	—	—	18,50

Akcja interwencyjna na amerykańskim rynku zbożowym nie dała oczekiwanych skutków. Ceny nie drgnęły i pozostały nadal na dotychczasowym, bardzo niskim poziomie. Wiązano z tem pewne nadzieje na rynkach europejskich, które oczywiście również upadają. Rynek niemiecki, najbardziej czuły na wszelkie przesunięcia, dokonywane się poza oceanem, nie wykazał żadnych zmian. W Niemczech czyni się obecnie gwałtowne zabiegi za pośrednictwem ożywionej propagandy, aby podnieść spożycie zysa. Akcja ta będzie mogła dać pewne wyniki nie wcześniej, jak w pierwszej połowie następnego roku.

Rynki krajowe odczuwają zmniejszenie obrotów, co wpłynęło na brak skrzystalizowanej tendencji rynkowej. Obroty są bardzo mierne. Pszemica na giełdzie warszawskiej straciła w ciągu okresu sprawozdawczego 25 groszy na 100 kg., a na rynku poznańskim 50 gr. Również i żyto staniało w Poznaniu o 50 gr na kwintalę. Natomiast jęczmień i owies nieco zwyżkowały.

Organizacje rolnicze obradujące w ubiegłym tygodniu w Warszawie wespół postulatów swych wysunęły na front sprawę kredytów krótkoterminowych, bez których niema mowy o przeprowadzeniu reorganizacji warsztatów rolnych. Rolnictwo załamuje się pod obciążeniami kredytu wekslowego, którego nie może przy obecnych niskich cenach produktów rolnych spłacić. Niema również widoków na ratowanie się kredytem długoterminowym, wobec czego pozostaje tylko ta pośrednia forma.

Nowe trudności powstają dla rolników z powodu trudności w zbyciu ziemniaków. Nadmiar złego magazynowanie ziemniaków jest prawie niemożliwe, gdyż ulega one w roku bież. bardzo łatwo gnicju, prawdopodobnie dla tej przyczyny, że w okresie wegetacji i kopania spadły nieustanne deszcze. Zmusza to rolników do tem intensywniejszego karmienia inwentarza ziemniakami, przy równoczesnej redukcji zbóż, przeznaczonych na karmienie.

Przetwory ziemniaczane

Przemysł przetwórczy ziemniaków walczy z poważnymi trudnościami. Zdolność przetwórcza polskich zakładów przekracza w dużej mierze zapotrzebowanie rynku wewnętrznego. Produkcja mączki wynosi bowiem 25 do 40 tys. tonn rocznie, przy zdolności wytwórczej fabryk ca. 65 tys. tonn. Obecnie obok konkurencji holenderskiej, na eksport naszej mączki kartoflanej wywiera również wpływ ujemny polityka rolna Niemiec, która za pośrednictwem syndykatu, centralizującego sprzedaż całej mączki niemieckiej, prowadzi politykę dumpingową zagranicą.

W kraju czyni się zabiegi o stworzenie polskiego syndykatu zbytu, który wszedłby w porozumienie z Holandją.

Towary kolonialne

Polepszenia w obrotach grudnia przyniósł bardzo mało. Ludność rolnicza z powodu niemożności zbytu swoich produktów, ogranicza zakup do artykułów tylko nieodzownie potrzebnych. Na artykuły żywnościowe, dające się zastąpić artykułami rolnymi zarówno w małych miastach, jak i na wsi niema zupełnie popytu. Handel spodziewał się zwiększenia obrotów w okresie przedświątecznym. Nadzieje te zawiodą. Wzrósł jedynie nieco popyt na kawę, czekoladę i tańsze gatunki cukierków. Natomiast małym zbytem cieszą się suszone owoce, grzyby, orzechy, migdały, rodzynki, winogrona, pomarańcze itp. Zbyt pierników, keksów i waflj ogranicza się do gatunków wyłącznie najtańszych. Również zbyt wódek gatunkowych, likierów i win krajowych w porównaniu do roku ubiegłego jest bardzo słaby.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Pod znakiem gwiazdki

Wielki dzień dzieci tramwajarskich — Obchód w Drużynie Błękitnej

Wczoraj w sali Ogrodu Zoologicznego odbyła się uroczystość gwiazdkowa dla dzieci pracowników tramwajowych. Olbrzymia sala zdołała zaledwie pomieścić dzieci oraz ich rodziny. Nastrój panował świąteczny — młodzież i dziatwa z upragnieniem wyczekiwały najważniejszego momentu uroczystości t. j. rozdania podarków, składających się z łakoci oraz gotówki. A była tych obdarowanych cała armia, gdy się zważy, że P. K. E. zatrudnia około 800 pracowników. Nieodczyna choinka była ładnie przybrana i jarzyła się rześcicie światłem. Uroczystość zagal prezesa Tow. Samopomocy Pracowników Tramwajowych p. Ziętkiewicza, który krótkim lecz serdecznym przemówieniem powitał dzieci i rodziny. Jedną z córek tramwajarzy wygłosiła miłą wierszyk, poczem do zgromadzonych przemówił ks. Joachimowski, wyluszczając znaczenie Świąt Bożego Narodzenia. Mówca złożył im, dzieci dyrekcji gorące podziękowanie za ofiarę dłoń i tyle niespodzianek. Imieniem Wydziału Robotniczego przemawiał p. Herman. Odegrano następnie fragment z Jasełki pt. „Przed żłobkiem”. Doskonale się tu wywiązała Jadwisia Chyłówna, choć bardzo trudną miała rolę. Po wspólnym śpiewie przemówił do zgromadzonych, a szczególnie do dzieci, dyrektor p. Nestrypke, który w przystępny dla dzieci sposób wskazał na dzieciątko Jezusa jako symbol miłości i nawoływał dziatwę do wzajemnej miłości i czci dla rodziców. W końcu podniósł dyrektor zastręgi p. Ziętkiewicza około rozwoju Towarzystwa, siostry Zofji, nieustrudzonej opiekunkę dziatwy, oraz wielu innych dzielących się pracą dla dobra wszystkich.

W końcu rozdano dzieciom podarki. Jakkolwiek nie było łatwym zadaniem, dzieci bowiem innemi powodują się zasadami i inne mają prawa niż dorośli, jednak ostatecznie zadowolenie i radość wszystkich, tak dorosłych jak i małych, dotrwała do końca w pięknej harmonii.

„Drużyna Błękitna”, istniejąca przy Związku Hallerczyków, koło Poznań, obchodziła 21 bm. w sali Domu Amantowego uroczystość wigilijną, na

którą przybył m. in. także generał Haller. W ślicznej sali skrzyła się ozdóbkami drzewko, wzdłuż ścian na stołach rozłożono łakocie i przekąski. Nastrój panował świąteczny. Generała oraz jego małżonkę przywitano gromkim okrzykiem. Patron Drużyny dyrektor Nestrypke, ks. Joachimowski i inni goście zasiedli przy stołach, w sali zaś uformowanej starcieli w dwu szeregach drużyniacy. Komendant Dworzanski złożył komendantowi głównemu majorowi Malinowskiemu raport, poczem odczytano rozkaz Wynikało z niego, że drużyna rozwija się znakomicie. Istnieją przy niej sekcje muzyczna, strzelecka, bokserska, pływacka, sceniczna-amatorska lekko-atletyczna itd. ćwicząca młodzież otoczona jest troskliwą opieką lekarską. Sekcja strzelecka przygotowuje się obecnie do zawodów eliminacyjnych do 31 bm. Zawody główne konkursu strzeleckiego z broni małowadrowej odbędą się 9 i 10 stycznia w strzelnicy przy ul. Fr. Ratajczaka. Drużyniacy Pokrowski i Staszak zdobyli poraż trzeci mistrzostwo Drużyn Błękitnych na całą Polskę. W końcu komendant Dworzanski złożył gorące podziękowanie kołu pań za troskliwą opiekę nad drużynami, poniesione wydatki itp. W bardzo gorących słowach przemawiał do zgromadzonych, a szczególnie do drużyniaków, ks. Joachimowski, poczem dzielono się wspólnie opłatkiem. W końcu p. Dołata imieniem Poznańskiego Okręgu Związku Bokserskiego, podkreśliwszy wielki rozmach w Drużynach Błękitnych około wychowania fizycznego, wręczył drużynie efektowny dyplom. Również odznaczony został specjalną oznaką komendant Drużyny J. Dworzanski. Wreszcie wręczono drużyniakom świadectwa z ćwiczeń P. W. Po tych formalnościach zasiedli wszyscy do stołu i spożyli posiłek, przyczem koncertowali członkowie drużyny. Bardzo ładny był żywy obraz, pochodzący do stajenki betleemskiej. Dużo humoru wniósł kapitan Haupt przez wygłoszenie dowcipnych wierszy. Po odpiewaniu licznych kolend i rozdaniu upominków ofiarowanych przez p. prezydentową Zychlińską, Bank Cukrownictwa, r. Kałamańskiego itd zakończono piękną uroczystość. (z)

Poczta gwiazdkowa z Ameryki

w przeszło 2 tysiącach worków przywiózł polski parowiec transatlantyczny w „Kościszko”. Szczegóły tego wspaniałego prezentu świątecznego dla Polski, przynosi ostatni (13) numer powiększony numer „Ilustracji Polskiej”. Poza tym znajdują w nim szereg bogato ilustrowanych aktualności oraz niezwykle zajmujące artykuły i felietony, wśród których na szczególną uwagę zasługuje o. y. g. nalna korespondencja

„Filipiny, kraj kontrastów“

Bogate działy stałe, szereg świątecznych ilustracji i piękna stara kolenda uzupełniają piękny numer świąteczny „Ilustracji Polskiej“

(Największe i najtańsze pismo ilustrowane dla szerokiego kręgu publiczności. Pojedynczy egzemplarz tylko 45 groszy miesięczny abonament 150 zł kwartalnie 4.— zł (bez kosztów przesyłki) — Egzemplarzy okazowych bezpłatnie należy żądać wprost od administracji: Poznań, św. Marcin 70).

Ostrożnie z gazem

Pięć osób zaczadzonych

Wczoraj rano przywołano do mieszkania p. Kwaśniewskich (św. Marcin 48) pogotowie ratunkowe, gdyż z poza zamkniętych na klucz drzwi wydobywał się czad gazu świetlnego. Z pomocą ślusarza otworzono mieszkanie i wyniesiono z niego nieprzytomnych już członków rodziny, Wacława, Jarosława i Wandę Kwaśniewskich. Natychmiast użyto aparatów tlenowych i sposobów na pobudzenie działalności narządów oddechowych. Gdy cały zapas tlenu się wyczerpał, a Kwaśniewscy przytomności nie odzyskali odwieziono ich do szpitala miejskiego. Tam ponowiono zabieg i uzyskano nareszcie pożądaną skuteczną. Dziś pp. Kwaśniewscy czują się lepiej i prawdopodobnie na święta będą mogli powrócić do domu.

dobnie na święta będą mogli powrócić do domu.

Przyczyną zaczadzenia była niewątpliwie nieostrożność. Ktoś z domowników wrócił do domu, gdy inni już spalili i zaniechał przykręcić szczelnie kurek lampy gazowej. Zaczadzeni są rodzeństwem w wieku od 21—24 lat i pracują jako urzędnicy komunalni względnie prywatni.

Drugi wypadek zaczadzenia zdarzył się przy ul. Mateckiego 15. Tam ulegli zatruciu gazem świetlnym urzędnik Kasy Chorych P. oraz jego żona. Pogotowie lekarskie po wielu wysiłkach przywróciło małżonkom przytomność. (z)

Popierając wytwórczość krajową, budujesz niezależność i potęgę gospodarczą i polityczną Polski!

W wigilię Bożego Narodzenia

w środę, dnia 24 grudnia 1930 r.

ukaże się

Oređownik Wielkopolski

o godzinie 10-tej

Kurjer Poznański

o godzinie 13-tej

Biura centralne zamykamy w dniu tym o godzinie 13-tej, ekspedycję gazet i filje o godzinie 16-tej.

Następny numer Kurjera Poznańskiego po świętach wydamy w sobotę, 27 grudnia, po południu o zwykłym czasie.

KALENDARZYK

Wtorek, 23 grudnia 1930.

Słońce: wschód 8,02 — zachód 15,41 — długość dnia 7 godzin 39 min

Księżyc: wschód 10,51 — zachód 18,53 — po nowiu.

Stan pogody według sprostżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn. Wtorek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza niska 0 st. Cels. Pochmur no. Wiatr zachodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 761 mm. W ub dobie temperatura najwyższa plus 1 st. Cels, najniższa minus 1 st. C.

Przepowiednia pogody na środę: Pogodnie, nieco ciepłej, temperatura powyżej zera.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Drog Wodnych w Poznaniu: dziś plus 1,84 m.

Kal. rz.-kat.: Wiktorja P. i M. — jutro Wigilja. Adam i Ewa.

Kal. słow.: Sławomir — jutro Godysław.

Zebrania

Dziś o 19,30 Stow. Młodzieży Polskiej (Św. Łazarz) w ognisku.

KRONIKA KOŚCIELNA

— **Rocznica Powstania Wkp.** Sekretarjat przydzialny Magistratu zawiadamia, że ze względów technicznych odbędzie się uroczyste nabożeństwo w Katedrze z udziałem pp. przedstawicieli władz w dniu 27 bm o godz. 10 rano (a nie o godzinie 9,30, jak ogłoszono).

OSOBISTE

— **Sp. Marja z Paulów Zabłocka.** — Ciężki cios dotknął rodzinę znanego obywatela i działacza społecznego, prezesa Tow. Młodych Przemysłowców w Poznaniu, p. Jana Zabłockiego. Oto w poniedziałek przed południem, po krótkiej choć ciężkiej chorobie, opatrzona św. Sakramentami, rozstała się z tym światem w 55 roku życia małżonka jego, sp. Marja z Paulów. Skromnym i cichym było życie Zmarłej, oddającej się głównie wychowaniu i kochanej rodziny. W patriotyzmie i umiłowaniu zasad Chrystusowych, świeciła Zmarła przykładem nietylko rodzinie, lecz otoczeniu, z którym się stykała. Niechaj jej Wszechmocny da wieczny odpoczynek! — Rodzinie, pogrążonej w ciężkim smutku i żalobie, wyrażamy na tej drodze najszersze nasze współczucie — Pogrzeb sp. Marji Zabłockiej odbędzie się w pierwsze święto po południu o godz. 2 i pół z kaplicy św. Józefa na ementarz parafjalny św. Wojciecha.

— **Pogrzeb sp. Józefa Jarockiego** odbył się wczoraj o godzinie 14,30. Kondukt pogrzebowy wyruszył z ulicy Masztalarskiej przy udziale licznych duchowieństwa, wielu towarzyszy z sztabandarami i tłumem nabożnych. Zwłoki prowadził ks. prof. Bączkiewicz. Za trumną postępowała małżonka Zmarłego, rodzina i krewni a następnie wszelkie organizacje. Na pierwszym miejscu kroczyło Bractwo Kurkowe, którego Zmarły był członkiem za rządu, dalej Towarzystwo Powstańców i Wojaków, Towarzystwo Uczestników Powstania Wielkopolskiego, Związek Restauratorów i Tow. Restauratorów, organizacje kościelne, Konferencja św. Wincentego a Paulo i t. d. Towarzystwa, których Zmarły był członkiem, niosły na poduszkach liczne ordery i odznaczenia. Kondukt poprzedzała orkiestra Towarzystwa Powstańców i Wojaków Śródmieścia. Na ementarzu przemówił ks. prof. Bączkiewicz, podnosząc niepomierne zalety Zmarłego, który sprawie polskiej dobrze się zasłużył a był też przykładnym katolikiem i hojnie wspierał ubogich. Nad grobem chór odpiewał piękne pieśni religijne. Świąża mogile pokryto stosem zieleni i kwiatów. Tłumny udział w pogrzebie dowodził, jak wielkim szacunkiem i poważaniem wśród społeczeństwa Zmarły się cieszył. (z)

ZEBRANIA, ZJAZDY

— **Uroczystość zasłużonej organizacji.** Stowarzyszenie Młodzieży Obywatelskiej Poznań - Śródmieście obchodzi w pierwsze święto Bożego Narodzenia 35-lecie swego istnienia. Organizacja, założona w

roku 1895 przez ks. Kardynała Prymasa Dałbora oraz obecnego prepozyta kapituły św. Marji Magdaleny ks. prałata Stychla, w czasie swej działalności pod zaborem pruskim spełniła chlubnie swe zadanie, wychowując młodzież na dobrych szermierzy w sprawach Kościoła i narodu oraz uchroniła ją przed falą germanizmu. W odrodzonej ojczyźnie Stowarzyszenie za najprzedniejszy swój obowiązek uważa wychowanie dobrego obywatela - Polaka. Zmieniono nazwę organizacji na obecną, nie uszczuplając jednakże w niczem charakteru katolicko-narodowego. Program obchodu jest następujący. Godz. 8,45 uroczyste nabożeństwo w kolegiacie farniej połączone z poświęceniem nowego sztandaru. Nabożeństwo odprawi patron honorowy Stowarzyszenia ks. kanonik dr. Walerjan Adamski, Godz. 10,30 posiedzenie uroczystościowe w sali Domu Królowej Jadwigi przy Al. Marcinkowskiego 1. Godz. 20 tradycyjny wieczór kolendowy w salach Domu Królowej Jadwigi, poczem zabawa taneczna. Komitet honorowy tworzą osobistość, współpracujące z Stowarzyszeniem oraz byli zasłużeni członkowie. Należy się spodziewać, że uroczystością powyższą zainteresuje się także starsze społeczeństwo, gdyż uważać ją można jako święto całej młodzieży poznańskiej.

WIECZORY, KONCERTY

— **Bal maskowy Koła Śpiewackiego Polskiego** odbędzie się w Noc Sylwestrową w salach Ogrodu Zoologicznego. Doborowa orkiestra, oświetlenie kolorowymi reflektorami, premjowanie najoryginalniejszych masek oraz confetti, serpentyny itd. Zwolenników wesołej zabawy sylwestrowej i sympatyków Koła naszego prosimy o gromkie przybycie. — Komitet.

— **Tow. „Jedność” pod wezw. św. Stanisława** urządza dnia 27 bm o godz. 15 na sali Królowej Jadwigi. Al. Marcinkowskiego 1. gwiazdkę dla dzieci członków i biednych Tow. Uroczystość urozmaicona odegraniem „Jasełek” przez dzieci członków i przedstawieniem amatorskim p. t. „Sen Wigilijny”, odegraniem przez zespół żeński Kółka młodzieży przy Tow. „Jedność”. Wstęp na salę za okazaniem legitymacji, goście za zaproszeniami.

— **Tow. Przemysłowców Poznań-Jeżyce** urządza Gwiazdkę dla dzieci po zmarłych członkach w pierwsze święto o godzinie 17 na sali p. Jaszka, ul. Kraszewskiego 16. W programie przemówienie i łamanie opłatkiem przez ks. Joachimowskiego, rozdanie gwiazdki, deklamacje dzieci, odegranie sztuki „Pan Majsterrek”, tańce. Wstęp na salę bezpłatny, na tańce za opłatą

— **Stowarzyszenie Polskiej Młodzieży Katolickiej p. w. św. Kazimierza** Poznań-Jeżyce urządza 26 bm. na sali Ogrodu Zoologicznego zabawę gwiazdkową. Początek o godzinie 19.

WYCHOWANIE, KURSY

— **V. kurs dokształcenia sanitarnego dla inżynierów państwowych samorządowych i biur instalacyjnych** rozpocznie się w Państwowej Szkole Higieny w Warszawie w dn. 1 lutego i będzie trwał 4 tygodnie. Zgłoszenia na kurs przyjmuje Sekretarjat Państwowej Szkoły Higieny (Warszawa, ul. Chocimska 24) do dnia 15 stycznia.

PODZIĘKOWANIA

— **Na ubogich miasta Poznania** ofiarowali: Fa. Goplana, fabryka czekolady w Poznaniu 300 zł, Bractwo Kurkowe w Poznaniu 100 zł. Za hojne dary składam ofiarodawcom imieniem ubogich miasta Poznania serdeczne podziękowanie. Prezydent stoł. miasta Poznania. (—) Ratajski

KRONIKA MIEJSCOWA

— **Z Stow. Młodz. Polskiej, Poznań-Tum.** Roczne walne zebranie, które swą obecnością zaszczylił prezes Pozn. Okręgu S. M. P. dr. Gościński, odbyło się dnia 14 bm w Domu Katolickim na Śródcie. Po wyczerpujących sprawozdaniach i udzieleniu absolutorjum ustępującym członkom zarządu, wybrano nowe władze w następującym składzie: drubowie: Kędzierski Edward — prezes, Chmielnik Zygmunt — sekretarz, Tschich Feliks —

Czytelnikom Naszym,
przejeżdżającym
przez

Berlin

przypominamy, że otrzymają naj-
świeższe numery

„Kurjera Poznańskiego“

we wszystkich kioskach
g. zetowych

na dworcach w wiel-
kich hotelach

skarbnik, Kubaczyk Władysław — naczelnik, Konieczny Edmund — bibliotekarz.

KRONIKA WYPADKÓW

Zderzenia i wypadki samochodowe. Samochód P Z 48757 zderzył się w poniedziałek na ul. Dąbrowskiego róg ul. Kochanowskiego z samochodem wojskowym, przyczem oba pojazdy zostały uszkodzone. — Tramwaj linii 1 zderzył się w poniedziałek na Al. Marcinkowskiego róg Nowej z autobusem P Z 46285. Autobus został poważnie uszkodzony.

Na szosie Gniezno — Obrą w Piekarach w pow. gnieźnieńskim najeżdżał autobus, własność p. Klawitera, na powózkę 17 p. a. p., wskutek czego koń został zabity, a siedzący w autobusie chorąży Stefan Bilski z 69 pułku piech. odniósł rany na twarzy. Dochodzenia ustaliły, że żołnierz powodzący był pijany i jechał nieprzepraszająco. (z)

Pożar. Dnia 20 bm. spalił się stóg żyta, należący do A. Piotrowskiego, we Wielkiej Wsi pod Bukiem. Wszczęto energiczne dochodzenia, gdyż istnieje przypuszczenie, że ogień został podłożony. (z)

KRONIKA POLICYJNA

Kradzieże i włamania. Z garażu przy Górnej Wildzie 73 skradziono p. Ignacemu Woińskiemu z Lubonia autobus P Z 46735. — Ze stojącego na placu Sapięzińskim samochodu skradziono p. Kanowickiej tekę skórzaną, zawierającą 40 zł gotówki. Sprawcę kradzieży ujęto w osobie Franciszka Walczaka, zamieszkałego na Zawadach. — Z garażu przy ul. Dąbrowskiego skradziono rozwoznik, wartości 1000 zł. Poszkodowany Marjan Grabski z Rawicza doniósł policji, iż kradzieży tej dokonał Franciszek Kryś, ten sam, który oszukał na tle kupna opon niejakiego Franciszka Nowackiego na 700 złotych. (z)

Oszustwo. Niejaki Jan Orwat ze Starego Tomysia, bawiąc w Poznaniu, poszkodowany został przez Witolda Cińskiego (ul. Wrocławska 22). Ciński podobno przyrzekł wystarać się Orwatowi o posadę szofera i z tego tytułu już naprzód pobral wynagrodzenie za pośrednictwo, jednak o posadę się nie wystarał. (z)

Z WIELKOPOLSKI

Lasek Dolny

przy Luboniu

Od 1 stycznia 1931 roku oferujemy agenturę Kurjera Poznańskiego

w składzie p. Pelagii Iwańskiej w Lasku Dolnym, przy Luboniu w willi p. Wł. Smoczyńskiego.

Agentura powyższa przyjmuje przedpłatę i ogłoszenia po cenach oryginalnych bez żadnych dopłat. Mieszkańców Lasku i bliskiej okolicy prosimy o skorzystanie z dogodności tej.

Dotychczasowa agentura w Luboniu pozostaje nadal czynną.

Rogoźno. (Kradzież.) P. Janowi Karmelicie skradziono rower męski marki „Silvia” wartości 200 zł. Tabliczka rejestracyjna nosiła numer 6093.

(Ujęcie włamywacza.) Sylwester Budzioch bez stałego miejsca zamieszkania dokonał w Budziszewicach trzech włamań. Został jednak ujęty przez gospodarza i oddany w ręce państw. w Rogoźniu. Włamywacza odstawiono do więzienia.

(Młody przestępca.) 10-letni Marjan Kaczmarek w rozmowie ze swym kolegą 15-letnim Ludwikiem Glowinkowskim, zadał temu ostatniemu cios w lewy bok, tak, że przebił mu ubranie i zadał niebezpieczną ranę w pobliżu serca. — Pierwszej pomocy nieszczerliwemu udzielił p. dr. Gerstenberger. Sprawą zajęła się policja.

(Nowy zarząd Robotników.) W lokalu p. Wieczorka odbyło się walne zebranie Tow. Robotników. Obradom przewodniczył ks. dziekan Pomorski. Na sekretarza powołano p. Borowczyka a na ławników pp. Suchodolskiego i Łukaszyka. Ustępującemu zarządowi udzielono absolutorium. Nowy zarząd ukonstytuował się następująco: prezes p. W. Michałczak, wiceprezes p. Jan Suchodolski, sekretarz p. Józef Sobolewski, zast. p. Andrzej Borowczyk, skarbnik p. Cofa, bibliotekarz p. Kosorka Wal. Komisję rewizyjną tworzą pp. Muszyński, Jabłoński i Rosolek Fr. Członkami honorowymi mianowano pp.: Bertranda, Baranowskiego Leona, Kosmowskiego Jakóba i Wenckiego Andrzeja. (ska)

Barcin. (Z Rady miejskiej.) Na ostatnim posiedzeniu Rady miejskiej sprawę zaciągnięcia pożyczki z Komunalnego Banku Kredytowego na budowę domu ubogich odłożono na przeciąg 2 miesięcy. Urzędnikom i funkcjonariuszom miejskim nie przyznano w tym roku żadnej gratyfikacji świątecznej. Wniosek gazomistrza Napieralskiego o wynagrodzenie za nadzór nad budową pieca gazowego został również oddalony. Ubogim miasta przyznano tak jak w innych latach gwiazdkę w wysokości miesięcznego wsparcia. Wniosek radnego Jana Idkowiaka w sprawie obniżenia ceny koksu pozostawiono burmistrzowi do załatwienia.

nia. Przy końcu przyjęła Rada budżet szkoły powszechnej na rok 1931-32. Zyczeniem „Wesołych świąt” posiedzenie zamknięto.

(Wycięcie dębów.) Ponieważ dęby, stojące przed ratuszem powodowały wilgoć tak w mieszkaniu prywatnym burmistrza jak i w biurach, Magistrat przystąpił do usunięcia tychże. Stanowiły one cprawda ozdobę ratusza, lecz po wykarzowaniu okazało się, że po odpowiednim odnowieniu gmach przedstawiać się będzie o wiele ładniej.

(Echo Rolnika.) Niektórzy miejscowi i zamiejscowi obywatele otrzymali nakazy zapłaty tytułem dopłaty do udziałów za pamiętny „Rolnik” barciński. Dopłata dochodzi w niejednych wypadkach w setki a nawet w tysiące złotych

(Ruch w towarzystwach.) W tych dniach odbyło się w lokalu zebrań pani Wilińskiej miesięczne zebranie Towarzystwa Przemysłowców. Celem zebrania była sprawa przystąpienia do Związku Funduszu Zapomogowego (Kasy pośmiertnej) w Poznaniu. Do odcisnętej kasy przystąpiło po szczegółowej dyskusji 19 członków. Przy końcu omawiano jeszcze różne aktualne i bieżące sprawy, przyczem postanowiono równocześnie zwołać walne zebranie na dzień 1 stycznia o godzinie 16 do lokalu zebrań pani Wilińskiej.

Walne zebranie Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” odbędzie się w dniu 6 stycznia o godzinie 15,30 w salce parafialnej.

Walne zebranie Towarzystwa Śpiewu „Halka” odbędzie się w dniu 7 stycznia o godz. 19,30 w lokalu zebrań, tj. w szkole.

Ostrów. (Zgon.) W ub. piątek wieczorem zmarł po długich i ciężkich cierpieniach znany ogólnie lekarz śp. dr. Stefan Ożegowski. Zmarły sprawował ostatnio urząd naczelnego lekarza w Powiatowej Kasie Chorych i cieszył się opinią dzielnego lekarza. Prócz pracy zawodowej rozwijał Zmarły na terenie miasta działalność społeczną. Duże zasługi położył około Tow. Powstańców i Wojaków, dzieląc w niem przez szereg lat prezesurę. W ubiegłej kadencji Rady Miejskiej zasiadał jako radny, ponadto był członkiem Wydziału Powiatowego. Cześć Jego pamięci!

(Nowy radny.) Na miejsce zmarłego radnego śp. Jana Waldowskiego wchodzi do Rady Miejskiej z listy klubu obywatelskiego kupiec p. Stanisław Michałowski. (n)

Gasawa. (Epidemia grypy.) Od pewnego czasu daje się zauważać wzrost chorych na grype. Celem opanowania tej niebezpiecznej choroby, Powiatowa Kasa Chorych w Zninie wydała odpowiednie przepisy.

(Wypadek przyszczycey.) W tuł. majątku zanotowano wypadek zarazy przyszczycey u krów. Celem umiejscowienia zarazy, zostały przez władze wydane odpowiednie przepisy.

(Z urzędu Stanu Cywilnego.) Urząd Stanu Cywilnego na obwód Gasawa notuje w miesiącach: październiku i listopadzie r. b. urodzin 29, śmierci 10, ślubów 8.

Nowy Tomysl. (Obchód listopadowy.) Setną rocznicę wstania Listopadowego uczcił Nowy Tomysl nader uroczystym z udziałem towarzystw wojskowych, nazajutrz pochód do kościoła parafialnego na uroczyste nabożeństwo. Potem odbyła się na Nowym Rynku deflada przed przedstawicielami władz. Wieczorem w sali „Kresowianka” odbyła się uroczysta akademja, na program której składały się deklamacja, występ „Chopin”, referat wygłoszony przez p. Grzeszkowiaka oraz występ muzyczny pp. Zygmuntskiego i Nowaka H.

(Wieczór harcerski.) Miejskowe drużyny harcerskie urządziły wieczór harcerski. Prezes K. P. H. p. dyr. Jankiewicz zobowiązał cel wspólnej uroczystości a p. Eligjusz Preister wygłosił treściwy referat o ideologii harcerstwa. Nastąpiły popisy drużyn żeńskiej i męskiej, nagrodzone rzesistami oklaskami. Przemawiali ks. Matuszak, burmistrz Konieczny i kier. szkoły Wydra. (tp)

Znin. (Kradzież!) Niewysłędzeni dotychczas złodzieje włamali się do chlewu biednej wdowy Felcynowej w Cerekwicy i wykradli tuczniaka wagi około 2 ctr., którego ubili na miejscu.

(Obsadzenie dróg drzewkami.) — Ostra zima w r. 1928-29 zniszczyła w powiecie wielką ilość przydrożnych drzew owocowych, w miejsce których wydział powiatowy wysadził w jesieni br. kilka tysięcy nowych drzew owocowych, przeważnie czereśni. (ski)

SKRZYŃKA DO LISTÓW

— **Czesława 13.** Dokładne informacje otrzymać Pan w Izbie Przem. Handlowej w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 3. (OK)

— **J. M. Buk.** Liga Przeciwalkoholowa w Poznaniu, Al. Marcinkowskiego 1. (K)

— **L. K. 25.** J. Pendowski, fabryka oznak, Poznań, ul. Wrocławska 39. (K)

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: Helena Rosnerowa (Pocztowa 4) 25 zł; — B. W. w pewnej intencji 10 zł; — Aniela Ziółceka 5 zł; — M. S. 10 zł; — Personel firmy Wawrzyniak i Mrozikiewicz z okazji imienin szefa Adama Mrozikiewicza 30 zł; —

Weissowie z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 20 zł; — J. K. P. M. 5 zł; — Stanisław Nowak (W. Garbary 21) 10 zł; Katarzyna Lesińska 10 zł; — Michałina Derda z podziękowaniem za otrzymane laski 5 zł; — N. N. z podziękowaniem za otrzymane laski z prośbą o błogosławieństwo w pracy 5 zł; — Marja Felmanówna z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo 2 zł; — L. N. z podziękowaniem za otrzymane laski, prosząc o dalsze, 5 zł; — Kazimierzostwo Drajewscy. Zabikowo, zamłast kwiatów na trumnę śp. Konstancji Zimnochowej 10 zł; — z prywatnej leżnicy prof. Wierzejewskiej: Walterówna 1 zł; Jaskowiak 1 zł; Jędrk Wierzejewski 1 zł; Pankowska 2 zł; prof. Wierzejewska 2 zł; Janka Wierzejewska 1 zł; Iza Wierzejewska 1 zł; Stefanja Wężykówna 1 zł; Janka Hedingerówna 1 zł; Bożena Kryzanówna 1 zł; Marja Thomasówna 1 zł; Fela Mańczakówna 0,60 zł; J. Lewandowska 1 zł; Gierczyk 1 zł; Gruszczyńska 1 zł; Kaczmarkówna 5 zł; — razem z poprzednio pokwitowaniami 1511,00 zł.

Na chleb św. Antoniego: K. S. 6 zł; — razem z poprzednio pokwit. 132 zł.

Na ubogich m. Poznania: A B 10 zł; — razem z poprzednio pokwit. 894,50 zł.

Na dom sierót na Śródcie: Z M. 60 zł.

Na tow. „Caritas”; Uczennice gimn. im. generalowej Zamoyskiej kl. IV a i II b zamiast kwiatów na trumnę śp. Proniewskiej, matki naszej koleżanki 22,50 zł; — Helena Rosnerowa (Pocztowa 4) 25 zł; — razem z poprzednio pokwit. 190,50 zł.

Na ubogich parafji Jeżyckiej na ręce ks. prob. Budaszewskiego: Kasa Teatru Polskiego 50 zł.

Na bezrobotnych: J. F. 10 zł.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Teodor Salve-Blumberg, inżynier, 59 l. Leonard Guenther, uczeń szkolny, 10 lat. Helmut Baum 4 dni. Emilia Kurnatowska z d. Urużanka 54 l. Celina Chrzanowska, bez zawodu, 30 l. Kazimierz Józef Goncerzewicz 1 r. 1 m. 19 d. Leoka dja Tomczakówna, robotnica fabryczna 18 lat. Apolinary Hohensee, em rewizor rachuby w sądzie, 52 l. Edmund Malendziak, robotnik, 48 l. Franciszek Chrastek, robotnik, 60 l. Zenon Waclaw Rekoś 1 mies. Marcin Drapikowski, robotnik kolejowy, 40 l. Bolesław Wojciechowski, kupiec samodzielny, 64 l. Marja Wilczyńska z d. Piotrowska, 24 l. Adam Beyer 20 min. Wincenty Kruszony, pom. gastr., 27 l. Józefa Branecka, robotnica fabryczna, 38 l. Józefa Koizerasowa z d. Kujawa, 31 lat. Marta Marja Sternicka z d. Pastille, wdowa, 50 l. Feliks Witosławski, czeladnik kowalski, 38 l. Teodora Grzeszkowiakowa z d. Kaczmarkówna, 30 l. Ludwika Grundmannowa z d. Derpińska, wdowa, 81 l. Anastazja Balbina Nowicka z d. Swietlikówna, wdowa, 70 l. Marja Stecka z d. Ponikwicka, wdowa, 79 l. Bożena Stanisława Nowakowska 7 m. 28 d. Walerjan Eugenjusz Wędzikowski 27 d. Marjanna Sperlberg, bez zawodu, 71 l. Janusz Hierowski 6 m. 18 d. Józef Polaczek, kupiec, 45 l. Feliks Kramer, uczeń tokarski, 16 l. Leon Galdyński 2 l 7 m. 4 dni. Zenon Szajek 1 r. 3 d. Marja Karasińska z d. Waligorska, wdowa, 77 l. Juljanna

Przez szybkę

Z lamusa wspomnień

„Dobra to rzecz — stare skrzypce i stare wino, ale strzeż nas, losie, przed starzyzną innego rodzaju, a szczególnie przed starymi kobietami i starymi dowcipami”.

Niech te mądre słowa filozofa służą za motto dzisiejszego feljetonu.

Przed kilku dniami zjawil się w pewnym piśmie lwowskim „Wesoly list z Poznania”, list napisany przez przebywającą chwilowo w Poznaniu lwowiankę, p. Irenę Ladosiównę. Spisuje w nim autorka swoje wrażenia z „nawartewskiego” (!?) grodu. Wrażenia te conajmniej dziwne. Wchodzi na przykład p. Ł. do sklepu, aby się nauczyć „nowej gwary” i kupić dobrej pasztetówki.

— „Pani chciała powiedzieć: nobilowej wątrobianki?” — odpowiada sprzedawczyni.

— „Niech będzie wątrobianki, — i jeszcze proszę serdelowej kiełbasy.

Sprzed.: — „Zas, ale metki?!... Czy ma pani jeszcze coś w chceniu?”

Ja: „Może mi pani powie, gdzie tu jest fryzjer? Chciałabym się uczesać.

Sprzed.: „Ach, zas, ale skawa pani chce się wyfyrkować?!”

Tu za przalnią damskich biustów jest balwierz, on także fyrkuje sikory.”

Tak, proszę państwa, mówi się w Poznaniu. Są tu również takie szylidy: „Odcyszczalnia i przalnia firan, damskich biustów i męskich przodków” i „fyrkowanie pań i sikor, oraz golenie mężów ze smaczną śmietaną.”

Długo kombinowałem, gdzie p. Ł. mogła to widzieć i słyszeć. I, zdaje mi się, że już wiem. Przed dziesięć laty przyjechał do Poznania z Peczniżyna pod Kołomyją pewien kolejarz. Z amatorsztwem zbierał takie ciekawostki językowe. P. Ł. sięgnęła do la-

Ostrowska ćwierć godz. Magdalena Hellnerówna, bez zawodu, 64 l. Agnieszka Krzyżañska z d. Kedzierska, wdowa, 68 l. Marjan Ulatowski 17 dni. Tadeusz Stanisław Maciejewski 3 m. 12 d.

Teatr Wielki

DZIŚ — „Orlow”. Środa, 24. 12. — Teatr nieczynny. Czwartek, 25. 12. „Fiolek z Montmartru”. Piątek, 26. 12. o godz. 3 popoł. „Orlow”. Piątek, 26. 12. o godz. 8 wiecz. „Siła przeznaczenia”.

Sobota, 27. 12. „Hrabina”. Niedziela, 28. 12. o godz. 3 popoł. „Halka”. Niedziela, 28. 12. o godz. 8 „Orlow”. Poniedziałek, 29. 12. „Fiolek z Montmartru”.

Początek o godzinie 8 wieczorem.

Teatr Polski

DZIŚ — „Wicek i Wacek”. (Premjera). Środa, 24. 12. — Teatr nieczynny.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej nabyć można w kasie Teatru Polskiego, ul. 27 Grudnia.

Teatr Nowy

DZIŚ — „Gdy kawaler zostaje papą”. Środa, 24. 12. — Teatr nieczynny.

Czwartek, 25. 12. o godz. 5 popołudniu „Betleem Polskie”. Piątek, 26. 12. o godzinie 3 po południu „Betleem Polskie”.

Piątek, 26. 12. wieczorem „Gdy kawaler zostaje papą”.

Sobota, 27. 12. o godzinie 3 po południu „Sierotki królewskie”, bajka dla dzieci.

Sobota, 27. 12. wieczorem „Gdy kawaler zostaje papą”.

Niedziela, 28. 12. o godzinie 3 po południu „Betleem Polskie”.

Niedziela, 28. 12. wieczorem „Gdy kawaler zostaje papą”.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej do nabycia w sklepie cygar p. Zygarłowskiego, narożnik ul. Gwarnej i 27 Grudnia.

Teatr Popularny

DZIŚ — „Tajemnice Mszy Świętej”. Środa, 24. 12. — Teatr nieczynny.

Czwartek 25. 12. o godz. 4 po poł. „Śpiąca królewna”. Premjera. Piątek, 26. 12. o godz. 4 po poł. „Śpiąca królewna”.

Piątek, 26. 12. wieczorem „Ogniem i mieczem”. Premjera.

Sobota, 27. 12. o godz. 4 po poł. „Śpiąca królewna”.

Sobota, 27. 12. wieczorem „Ogniem i mieczem”.

Niedziela, 28. 12. o godz. 4 po poł. „Śpiąca królewna”.

Niedziela, 28. 12. wiecz. „Ogniem i mieczem”.

Początek o godzinie 8 wieczorem. Bilety wcześniej nabywać można w księgarni p. Dippla, pl. Wolności nr. 11, tel. 17-94. a w kasie teatru na godzinę przed każdym przedstawieniem; w niedzielę i święta od godz. 11 do 13.

Teatr Rewja

DZIŚ — „Cyrek świąteczny”.

musa tych dowcipów, ubarwiła je własną (niewymyślną) fantazją i napisała „wesoly” list. Niestety spóźniła się, droga pani, o cale dziesięć lat.

Mniejsza zresztą z tem, bo umiejętnie podany nawet stary dowcip nabiera pewnego wdzięku. A z dobrego dowcipu — na swój nawet koszt — potrafiamy się śmiać. Ale te dowcipy były już podawane x razy w dowcipniejszej interpretacji. Podane w nudnym sosie mają już zapach niemily.

Tak, to są dowcipy stare i wyświechtane, to też w odpowiedzi na „peklówkę z grochem” w restauracji, gdzie się jada „obiady, jak u matki”, nie będę p. Ł. wypominał ani mamałygi, ani karmenadli ze śmietaną, ani nawet śledzia na wykalaczce u Icka Spucha (wykalaczka zwraca się po użyciu). To niema najmniejszego sensu. Nie będę dyskutował, czy leberka jest lepsza od wątrobianki. Oczywiście, to kwestja przyzwyczajenia. Dla pani miłszy jest Szojzma Kalensucher i Chajm Laus, dla mnie mniej śmieszny Kordjan Obracaj, czy Ligja Kręciotka (choćby o takich nietylko w Poznaniu slyszalem. Nie wiem, co się pani „nie podobi” w „Zofji Musiała”, czy „Marji Niechciała”, chyba, że pani chciała, a nie umiała zrobić z nich dowcipu. Wątpię, czy we Lwowie śmiał się kto z „wesolego listu” (malo znam lwowiaków, ale mam o nich dobre pojęcie), ale nawet w wesolym liście nie powinno się zabardzo „brechać”. We wszystkim trzeba mieć trochę umiaru. Na scenie ujdzie czasem szmira, bo słowo — dym, ale z głupstwem napisanem jest już gorzej.

Jeśli w tym feljetonie dojrzy pani nadrażnioną ambicję regionalną, to proszę przyjąć do wiadomości, że pisał go nie rodowity Poznaniak, ale zadowolony tu Galicjak z Kongresowy.

X. A w e r y.

*) Poleca się usłlnie autora „siazki” St. Wasylewskiego: „Na końcu języka”

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

ZE SCENY I Z ESTRADY POZNAŃSKIE NOWOŚCI MUZYCZNE

Michał Świerzyński, prof. Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej w Poznaniu, wydał etiudę fortepianową amoll p. t. „Pszczółka”. Jest to miły, w rozszerzoną formę pieśni ujęty obrazek muzyczny, w którym autor podaje uczącemu się kilka problemów technicznych nie w suchej postaci wprawek technicznych, lecz w formie utworu muzycznego, odznaczającego się ładną melodią i zgrabnie ujętą fakturą. Jest to etiuda przeznaczona dla niższych kursów. Michał Świerzyński posiada w swej tece mnóstwo podobnych opusów, które należałoby wydobyć na światło dzienne i wprowadzić do ogólnego użytku na niższych kursach we wszystkich szkołach naszych. Narzekamy na brak polskiej literatury pedagogicznej, z uporem jednak odwracamy się od tego co posiadamy własnego. Niechże więc szkoły nasze wejdą przynajmniej w ślady wiedeńskiej akademii muzycznej i, tak jak ona, zalecają do użytku u siebie pożyteczny dorobek pedagogiczno-kompozytorski Michała Świerzyńskiego.

Mieczysław Mierzejewski, młody kompozytor poznański wydał trzy pieśni na głos solowy z fortepianem. Są to rzeczy pisane kilka lat temu. Znać więc na nich — obok bezsprzecznego talentu własnego — szereg wpływów, w przyjmowaniu których młody kompozytor nie powodował się jeszcze surowością krytyki. Doskonała i świetnie brzmiąca faktura fortepianowa (autor sam jest pianistą) obraca się w sferze utartych i nieco nadużytych wzorów. Melodyka natomiast posiada szeroki oddech i wykazuje duże poczucie wokalne oraz umiejętność w efektywnym posługiwaniu się głosem. Przebija z niej wyraźny, liryczny talent autora, który narazie nie znalazł jeszcze własnego wyrazu; niewątpliwie go w przyszłości znajdzie, jednak pod warunkiem zaostrożenia samokrytycyzmu i podniesienia wymagań, szczególnie w dziedzinie kultury i smaku.

Włodzimierz Malawski, znany artysta operowy i nauczyciel śpiewu w Wilku. Szkole Muzycznej (dyrektor dr. Wacław Piotrowski) w Poznaniu zapoznaje nas również z próbami swego stylu w dziedzinie pieśni. Wydane cztery piosenki są to utwory o charakterze popularnym i najprostszym, dla wszystkich zrozumiałej inwencji melodycznej, mającej na względzie przede wszystkim łatwy popis dla śpiewaka. Akompaniament fortepianowy, ograniczający się do prostego podkładu harmonicznego w niczem roli śpiewaka nie uszczupla, pozostawiając mu wyłącznie efekt powodzenia.

St. Wiechowicz.

O ODMIASTOWIENIE OPERY

W dziennikach poznańskich pojawiły się nieścisłe wiadomości o zamierzonym odmiastowieniu Teatru Wielkiego od września r. 1931 i o planach oddania go w dzierżawę. W istocie sprawa przedstawia się, według wersyj, krążących w sferach teatralnych, tak:

Wobec olbrzymich deficytów Teatru Wielkiego, które już teraz wielce przekroczyły sumę na rok budżetowy obecny przewidzianą, a grożą jeszcze powiększeniem, magistrat m. Poznania zamierzył przedłożyć Radzie miejskiej budżet Teatru Wielkiego tak ulozony, aby tylko do września r. 1931 scena ta była prowadzoną na nieograniczone ryzyko miasta. Od września miałyby być Teatr Wielki, według tego planu, wydzierżawiony przedsiębiorcy prywatnemu, miasto zaś udzieliłoby mu pewnej stałej subwencji. W ten sposób ryzyko by znikło i Teatr Wielki kosztowałby tylko tyle, ile miasto by na niego wydać postanowiło.

Plan magistratu ma być przedłożony przy budżecie komisji finansowej a potem Radzie miejskiej, która ma w rękę ostateczną decyzję. Od jej postanowienia będzie zależało rozstrzygnięcie, czy w czasach powszechnego i ciągle rosnącego kryzysu finansowego należy Teatr Wielki prowadzić w zarządzie miejskim i pokrywać bez ograniczenia jego deficyty, które mogą rosnać w coraz to kolosalniejsze sumy — czy też wydatek z tego tytułu uczynić stałym i ograniczonym.

WŁOSKIE ODGŁOSY POLSKIEJ LITERATURY

Twórczość autorów polskich była do niedawna jeszcze prawie nieznaną we Włoszech. W okresie przedwojennym zachwycono się literaturą rosyjską, ale z pisarzy polskich nie znano prawie nikogo — oprócz Sienkiewicza, Przybyszewskiego, Zeromskiego i może jeszcze Mickiewicza. Kiedy po zmartwychwstaniu Polski zostały nawiązane stosunki dyplomatyczne pomiędzy oboma krajami, społeczeństwo włoskie rozpoczęło się więcej interesować sprawami polskimi. Było to niewątpliwie wynikiem zmieniających się warunków politycznych — ale nie można nie wspomnieć tutaj nazwiska człowieka, który stał się apostołem sprawy polskiej. Był nim Attilio Begéy, entuzjastyczny zwolennik Towianizmu, uważający Polskę za drugą swą ojczyznę. Jego nieustrudzona działalność propagandowa zjednała Polsce cały szereg przyjaciół wśród uczonych i autorów włoskich. Oni to szerzą obecnie znajomość naszej historii i literatury za pomocą prac naukowych, przekładów dzieł autorów polskich oraz artykułów ogłaszanych w czasopiśmie i gazetach codziennych. Rzecznikiem kulturalnego zbliżenia obu narodów ze strony polskiej stał się prof. Roman Pollak, od którego też Biblioteka Uniwersytecka w Poznaniu nabyła w roku bieżącym zbiór współczesnych polonistów włoskich, dający ciekawy obraz tego kulturalnego zbliżenia.

Zbiór ten składa się z około 60 dzieł i broszur, kilkunastu artykułów z gazet oraz kilku pism ulotnych treści aktualnej. Mniej więcej połowę stanowią dzieła literackie, a mianowicie przekłady autorów polskich oraz pisma krytyczne autorów włoskich. Są to tłumaczenia, o których pojawianiu się we właściwym czasie zdawaliśmy sprawę na łamach naszego Działu. Mickiewicza „Pan Tadeusz” (Antologia della vita spirituale), Krasińskiego „Irydjon” i „Nieboska komedia”, Słowackiego „Mindowe”, Kochanowskiego „Psalmy”, Kopernickiego „Italia”, Żuławskiego „Eros i Psyche”, Ludwika Morstina „Gerolamo”, J. Kaden-Bandrowskiego „Miasto mojej matki”, Zeromskiego „Wszystko i nic”, Przybyszewskiego („L'androgine”), Sieroszewskiego („Il diavolo straniero”), Reymonta „Sprawiedliwie” i „Chłopi” („I contadini”), Wierzyńskiego „Laur olimpijski”.

Prace krytyczne odnoszą się także do romantyków polskich oraz do kilku autorów współczesnych. Ważniejsze z nich są następujące: Attilio Begéy o Mickiewiczu, Enrico Damiani o Dygasińskim, Nuccj Nelly o trzech wieszczach i druga o Krasińskim, L. Kociemskiego o Reymontie i Ettore Lo Gatto o Zeromskim.

Wspomnieć też należy o dwu antologjach polskich pisarzy współczesnych, zawierających krótkie utwory nowelisticzne wzgl. wyjątki z powieści, wraz z krótkimi charakterystykami literackimi autorów. Jedną z nich opracował M. Damiani, drugą Stella Olgierd.

Zarówno w dziełach oryginalnych, jak w przedmowach do przekładów ujawnia się pełne uznanie piękna i zrozumienia oryginalności literatury polskiej. Wartość estetyczna przekładów nie jest równa. Utwory powieściowe i nowelisticzne tłumaczone są na ogół bardzo dobrze, zarówno pod względem wiernego oddania tekstu, jak odczucia indywidualności autora. Z dzieł romantyków polskich przetłumaczono najlepiej utwory Krasińskiego, pisane prozą poetycką; niektóre sceny Irydjonu i Nieboskiej Komedyj zbliżają się do doskonałości oryginału. Przekłady utworów poetyckich odznaczają się wprawdzie wiernością w oddaniu tekstu, ale nie zachowują na ogół nawet w przybliżeniu formy oryginału (np. „Pan Tadeusz”, „Mindowe”, „Eros i Psyche”). Wyjątek stanowią doskonale przetłumaczone „Laur olimpijski” Wierzyńskiego i przedewszystkiem „Treny” Kochanowskiego. W obu przekładach zdołał tłumacz, Enrico Damiani, jeden z najwybitniejszych polonistów włoskich przewyciężyć po mistrzowsku trudności rytmiczne i metryczne, wynikające z różnicy obu języków. Różnice te zaciera się prawie do ostatecznych granic w przekładzie „Trenów”. Tłumacz oddaje tutaj

ze skrupulatną wiernością tekst polski w tych formach metrycznych włoskich, które najdoskonalej odtwarzają harmonję wierszy oryginału, starając się zachować pierwotny układ rymów. Autor włoskiego przekładu „Trenów” stał się do pewnego stopnia współtwórcą wielkiego poety polskiego, to też należy się mu wdzięczność za mistrzowskie przyswojenie literaturze włoskiej nieśmiertelnego arcydzieła poezji polskiej.

Oprócz dzieł literackich znajdują się pomiędzy polonistami włoskimi, także książki innych dziedzin nauki, a to z filozofii, historii i sztuki. Na szczególną uwagę zasługują prace — niewielkie wprawdzie rozmiarami, ale tchnące gorącym umiłowaniem sprawy polskiej — odnoszące się do Andrzeja Towiańskiego, których autorami są Attilio Begéy i jego córka Maria Bersano Begéy. Wielkiemu przyjacielowi Polski i jego córce wdzięczamy także dwa doskonałe przekłady wyjątków z dzieł Towiańskiego, mające na celu zaznajomienie narodu włoskiego z nauką mistyka polskiego.

W pracach historycznych daje się zauważyć gorące współczucie dla Polski ujarzmionej oraz sympatją dla Polski zmartwychwstającej, zrozumienie jej praw i potrzeb politycznych. Ważniejsze z tych prac są dwa drukami wydane odczyty Begéya, dalej C. Copasso: „Polska w wojnie światowej”, M. G. Locatelli o udziale Franciszka Nullo w powstaniu 1863 roku, A. Palmieri o politycznej i religijnej misji Polski, R. Petitto „Polska i morze” i F. Tomassini „Zmartwychwstanie Polski”.

W przeciwnieństwie do literatury znajduje sztuka polska we Włoszech daleko mniejsze uznanie i zrozumie-

nie, co objawia się także nierównie mniejszą ilością dzieł z tej dziedziny. W zbiorze polonistów włoskich Biblioteki Uniwersyteckiej znajdują się tylko dwie książki z zakresu historii sztuki polskiej: autorem jednej jest Włoch Uberto Franchino, drugiej Polak — Maciej Loret. Autor dzieła „L'arte in Polonia” Uberto Franchino, twierdzi w przedmowie, że sztukę polską należy uważać tylko za odbicie sztuki włoskiej. Zdanie to zdaje się podzielać dotąd ogół narodu włoskiego, rozmiłowany w niezmiernem bogactwie sztuki własnej, należy jednakże przypuszczać, że zapatrywanie to zmieni się na naszą korzyść w miarę zacieśnienia się stosunków kulturalnych pomiędzy oboma narodami.

Jako uzupełnienie dzieł i broszur, poświęconych Polsce, należy uważać szereg artykułów, które ukazały się w czasopiśmie i gazetach włoskich; Artykuły treści literackiej odnoszą się do romantyków polskich oraz do kilku autorów współczesnych, inne zajmują się historją polską lub zagadnieniami aktualnymi (np. Powszechna Wystawa Krajowa w Poznaniu).

Oprócz powyższej scharakteryzowanych druków wspomnieć jeszcze należy rękopisemny urywek przekładu „Ojca zadumionych”, dokonanego przez Wincentego Strokę, oraz maszynopis zawierający krótki życiorys Attilia Begéy, którego autorką jest Marja Bersano Begéy.

Zbiór polonistów włoskich jakkolwiek niekompletny, stanowi interesujący przyczynek dla badaczy stosunków kulturalnych polsko-włoskich w okresie współczesnym oraz uzupełnienie księgozbioru poznańskiej Biblioteki Uniwersyteckiej.

Dr. Bożenna Szulc-Golska.

ŻYCIE KULTURALNE

NAUKA

Wzniesienie czasopisma niemieckiego dla historii polskiej i rosyjskiej. Niemieccy profesorowie historii wschodnio-europejskiej, Hoetzsch i Stählin w Berlinie. Salomon w Hamburgu i Goetz, wznawiają nieukazujące się od roku 1914 czasopismo „Zeitschrift für osteuropäische Geschichte”, założone przez T. Schiemanna. (S. B.)

Wileńskie Tow. Okulistów odbyło posiedzenie, poświęcone pamięci Kazimierza Noiszewskiego. Prof. Szymański mówił n. t. „Wrażenia z kliniki w Zagrzebiu i ze Zjazdu Lekarzy Słowiańskich w Splicie”

SZKOLNICTWO

Jak uczyć się w domu? Prof. Marjan Gołja jest zdania, że uczniowie są przeciążeni pracą domową i w tem zgadza się z wielu rodzicami, ale przyczynę widzi nie w nadmiarze „zadanego”, ale w tem, że uczniowie najczęściej nie umieją się uczyć. Wydał też w „Książnicy Atlas” małą ale cenną broszurkę pt. „Organizacja pracy domowej ucznia”. Wiele jest tu wskazań dla szkoły, ale wiele dla domu, czyli że rodzice również powinni tę książeczkę wziąć do ręki. (sw)

KSIĄŻKI POD CHOINKĘ.

Nowy Makuszyński! Te dwa słowa wystarczą nieletnim czytelnikom „Bardzo dziwnych bajek” i historii o „Dwóch takich co ukradli księżyc”. Wiedzą oni, czego się spodziewać po „Przyjacielu wescłego djabła”, zilustrowanym przez p. K. Sopoćkę, a wydanym właśnie na samą gwiazdkę przez Gebethnera i Wollfa. Wdźkę, z jakim Makuszyński podaje „moral”, owijając go w uśmiech albo w tezkę, czyni jego dla młodzieży przeznaczone książki zupełnie unikatami. Od pierwszej do ostatniej litery znajduje się czytelnik w atmosferze dobra, piękna, wesołości i szczytnych uczuć.

Również przez Gebethnera wydana „Dziewczynka z przewozu” p. Z. Sikorskiej jest opowiadaniem współczesnym, są to losy dziecka, które w zamęcie wojny zgubiło się od rodziców. Rzecz ta otrzymała na konkursie m. Warszawy w r. 1929 nagrodę, została zilustrowana przez p. St. Bobińskiego i będzie z pewnością mile powitana przez młodych amatorów ciekawych książek. Co do dziełczynek, to otrzymały one w tym roku od Gebethnera trzecie wydanie „Naci na pensji”, napisanej przez p. M. Weryho. Rozejście się poprzednich dwóch wydań książeczki, ilustrowanej przez p. W. Romeykównę, jest dowodem, jak spodobało się to opowiadanie o losach Naci, znanej już z przegód „Na wakacjach” i z „Ogródka Naci”.

O starszych również pomyślała zasłużona firma warszawska. „Puszcza” jest jak wiadomo jednym z arcydzieł Weysenhoffa. Zilustrował ją teraz p. Kamil Maciewicz i tak powstało wydanie ozdobne, które sprawi niemałą przyjemność amatorom pięknej książki.

RUCH REGIONALISTYCZNY

Język litewski w polskich urzędach. Nie wszystkim wiadomo, że istnieje w Polsce powiat, w którym na mocy prawa wolno zwracać się do władz i urzędów, oraz sądów w języku — litewskim. Jest to powiat święciański, ponadto jeszcze kilka gmin dawnego powiatu trockiego. Na żądanie wnioskodawcy władza państwowa musi odpowiedzieć w dwóch językach, państwowym, oraz litewskim. Również w sądzie, na żądanie strony, do wyroków: orzeczeń musi być dołączone tłumaczenie urzędowe. Podziwiamy tolerancję językową Szwajcarii. Dlaczegoż nie podziwiamy powiatu święciańskiego? — Skomplikowane te przepisy ustawowe zebrał i opatrzył wyjaśnieniami p. Leon Zieleniewski, z którego pracy czerpiemy powyższe dane. Leon Zieleniewski „Ustawodawstwo językowe Rzeczypospolitej Polskiej” Warszawa, 1930, wydawnictwo Instytutu Badań Narodowościowych. (adr)

JUGOSŁOWIANIE W FILHARMONJI

Z Warszawy donoszą nam:

Nasza Filharmonja urządziła „pokaz jugosłowiański”, poświęcając cały wieczór kompozytorom pobratymczego i tyle sympatycznego szczepu. Muzyka współczesna Jugosłowian nie jest u nas nieznaną; niedawno wystawiła nasza opera interesujący balet p. Baranovića, zatytułowany „Serduszko”. Obecna produkcja trafiła więc na grunt przygotowany.

Odegrano p. J. Gotovaća poemat symfoniczny „Kolo” (tematy zaczerpnięte z narodowego tańca, noszącego taką nazwę) instrumentowany ciekawie i harmonizowany dość śmiało. P. Baranović nim dyrygował, tak jak całym koncertem, wykazując talent, sprężystość i dużą energję. Z orkiestrowych rzeczy grano jeszcze poemat symfoniczny „Słoneczne Pola” p. B. Bersy i trzy tańce na orkiestrę p. S. Christića. Usłyszeliśmy też koncert na wiolonczelę z orkiestrą odegrany przez autora, p. Tkaleića. Wreszcie basista naszej opery p. Wraga odspiewał trzy pieśni p. Baranovića na bas z towarzyszeniem orkiestry. Są to kompozycje rozwinięte szerzej, kontrastujące nastrojami i bardzo interesujące.

Kompozytorzy jugosłowiańscy czerpią obficie z folkloru, opracowując go technicznie z wielką biegłością i pomysłowością. Zwłaszcza instrumentacja jest pierwszorzędna, harmonje interesujące. Koncert był ciekawy a jako objaw „wzajemności słowiańskiej” na polu kultury, również gozdziom uznania. (mw)

Odezwa do społeczeństwa polskiego!

Wyrugowanie z naszego rynku istniejącego jeszcze niestety w poważnych rozmiarach zbędnego importu a pochłaniającego corocznie

setki milionów złotych

na korzyść przemysłu zagranicznego, jest w obecnie coraz więcej pogłębiającymi się kryzysie gospodarczym bezwzględny nakaz samoobrony gospodarczej całego społeczeństwa naszego.

Jesteśmy wszyscy świadkami widocznego upadku naszego przemysłu, handlu i rzemiosła, podczas gdy wyroby zagraniczne nadal zalewają nasz rynek — znajdując niestety licznych nabywców.

Konsekwencją tego stanu rzeczy — jest z jednej strony niemożność uzyskania przez nasz przemysł swej zdolności produkcyjnej a z drugiej wzmagająca się

niechęć bezrobocia

wśród szerokich warstw pracowników fizycznych i umysłowych.

Rewja szkolna „Nasza młodzież”

Na jedyni w swoim rodzaju pomysł wpadło gimnazjum Paderewskiego — postanowiło pokazać szerszemu ogółowi życia szkolne w „krzywym zwierciadle parodji”. Pomysł zrealizowany w postaci rewji okazał się bardzo szczęśliwy.

W teatrze szkolnym w piątek, sobotę i niedzielę przesunęły przed oczyma b. licznie zgromadzonej publiczności w rewjowym tempie i oprawie, barwne, tętniące życiem, pełne werwy i zapału, świetnie scharakteryzowane obrazy z życia szkolnego. Prolog rewji stanowiło skrzaczące pierwszorzędne dowcipem przemówienie inauguracyjne oraz skecz „Poznańska młodzież” na melodię „Calej Warszawy”, epilog skeczu „Wasza młodzież” na melodię „Serce Poznania”. Ramy te wypełniły następujące obrazy: lekcja polski współczesnej w klasie ósmej, przerwa, w mieszkaniu maturzysty, matura (korytarz w gimnazjum), egzamin, pożegnanie szkoły.

Twórcami scenariusza są: L. Gluk, J. Makowski i M. Piechocki (równocześnie bohater rewji). Autorem tekstu piosenek jest G. Miklaszewski. Muzykę do obrazka „w mieszkaniu maturzysty” dorobił M. Obst. Funkcje reżysera pełniła p. prof. Stefania Krzyżńska. Rewja osiągnęła pełny sukces. Poziom jej był bardzo wysoki, wykonanie bez zarzutu.

Dla miłośników radia dodajemy, że rewja transmitowana będzie przez rozgłośnie poznańską w dniu 6 stycznia 1931 r. o godz. 16 min. 45. J. Wyg.

Przeciwko seansom hipnotycznym.

Rada generalna departamentu Mozy zwróciła się do francuskiej akademii medycznej z prośbą o opinię w sprawie bezpieczeństwa publicznych seansów hipnotycznych. Akademia wyłoniła specjalną komisję, w imieniu której profesor Henryk Claude opracował raport, potępiający te praktyki, „które mogą mieć tylko zły wpływ”. Podniecają one niezdrową ciekawość, pobudzają wrażliwość i powodują rozwój neurozy, i psychoneurozy, u osób, które się im oddają. Akademia zgodnie z uwagami komisji wyraziła życzenie, by praktyki hipnotyczne zostały zakazane we wszystkich departamentach.

Odpowiedź ta jest potwierdzeniem na-

Czy wolno nam dalej ze spokojnym sumieniem patrzeć, jak wartkim strumieniem płynie nasz pieniądz z zagranicę, przyczyniając się do rozwoju potęgi ekonomicznej innych a nieraz wręcz wrogo nam usposobionych państw?

W tej walce bezkrawawej, prowadzonej uporczywie i bezwzględnie celem gospodarczego podboju naszego kraju musimy przeciwstawić nasz zdecydowany patriotyzm gospodarczy, polegający na bezwzględnej popieraniu rodzimej produkcji przez zakup

wyrobów krajowych.

Niechaj więc hasła patriotyzmu gospodarczego staną się dla wszystkich codzienną konsekwentnie stosowaną zasadą, gdyż czas najwyższy, by całe społeczeństwo uświadomiło sobie, że

w niezależności gospodarczej

leży warunek niepodległości politycznej!

Związek Obrony Przemysłu Polskiego.

uk moralności katolickiej o hipnotyzmie. Czas największy, aby i w Polsce władze ukróciły praktyki spirytystyczne, odbywające się nieraz na seansach publicznych i w obecności młodzieży szkolnej. (KAP)

Proces beatyfikacyjny.

Rozpoczął się proces beatyfikacyjny świątobliwego kapłana włoskiego, ks. Lentini'ego, który zmarł w roku 1928 w opinii świętości, jako kapłan świecki w diecezji Policastro.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Czwartek, dnia 25 grudnia 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 9.00 koncert poranny w wyk. klubu mandolinistów; godzina 9.30 gazeta poranna; godz. 10.15 nabożeństwo z Katedry poznańskiej; kazanie wygł. ks. inf. Józef Klos; godz. 15.20 słuchowisko dla dzieci p. t. „Betleem radjowo” p. pp. Dąbrowskiego i Kaczmarek (transmisja z Krakowa); godz. 16.00 muzyka taneczna z Katowic; godz. 17.00 muzyka taneczna z Katowic; godz. 19.15 słuchowisko jasełkowe „Gdy się Chrystus rodzi” — pióra Emila Zegadłowicza (transmisja na wszystkie stacje polskie); godz. 20.00 transmisja z Wilna; godz. 20.30 transmisja z Lwowa; godz. 21.00 transmisja z Katowic; godz. 21.30 transmisja z Krakowa; godz. 22.00 sygnał czasu z obserw. astr. U. P.; godz. 22.15 muzyka taneczna z płyt gramofonowych.

Katowice (409 m) godz. 10.15 nabożeństwo; godz. 15.20 słuchowisko (P. R. Kraków); godz. 16.00 polska muzyka taneczna; godz. 17.00 muzyka taneczna z Krakowa; godz. 19.15 audycja zbiorowa stacji polskich; godz. 22.00 koncert gramofonowy.

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 nabożeństwo z Katedry poznańskiej; godz. 15.20 słuchowisko dla dzieci; godz. 20.00 audycja zbiorowa ze wszystkich stacji polskich; godz. 20.00 transmisja z Wilna; godz. 20.30 transmisja z Poznania; godz. 21.00 transmisja z Katowic; godz. 21.30 transmisja z Krakowa; godz. 22.00 transmisja z Lwowa; godz. 23.30 muzyka z płyt gramofonowych.

Königswusterhausen (1635 m) 11.00 koncert organowy, 12.00 koncert symf., 15.30 koncert ork., 20.00 muzyka lekka, 21.00 akt III op. „Śpiewacy Norymberscy”; **Budapeszt (550 m)** 17.10 koncert ork. wojskowej, 21.00 koncert solistów; **Wiedeń (516 m)** 17.30 koncert kameralny, 19.40 „Orfeusz w piekle” op. Offenbacha, 22.40 koncert; **Strasburg (345 m)** 17.45 i 19.15 gramofon, 20.30 koncert; **Rzym (441 m)** 20.40 muzyka lekka; **Sztokholm (345 m)** 19.30 koncert solistów, 20.00 „Mesjasz” oratorium Haendla.

Piątek, dnia 26 grudnia 1930 r.

Poznań (335 m) godz. 9.30 gazeta poranna; godz. 10.15 nabożeństwo z Katedry poznańskiej. Kazanie wygł. ks. dr. Janicki; godz. 12.10 poranek z Filharm. Warszawskiej; godz. 16.25 słuchowisko dla dzieci p. t. „Harcerze w Betleem”, reż. Wandy Trojanowskiej art. T. N., w wykonaniu harcerek i harcerzy hufca poznańskiego (transmisja z Poznania) na wszystkie stacje polskie; godz. 17.15 koncert artystyczny (transmisja z Auli U. P. (Wykonawcy: prof. Józef Pawlak (organy), Kajetan Bojarski (tenor); w programie koncert organowy Haendla oraz pieśni na tenor solo; godz. 18.00 koncert świąteczny solistów. Wykonawcy: Olga Karpacka (fortepian), Aleksander Karpacki (baryton); godz. 19.00 „Silva rerum”; godz. 19.20 „Godzinki” (audycja autorska Emila Zegadłowicza); godz. 19.40 koledy na sopran w oprac. Michała Świerzyńskiego (odśp. p. Wanda Kędziorówna); przy fort. Miecz. Mierzejewski; godz. 20.15 koncert z Filharmonii Warszawskiej; godz. 22.30 sygnał czasu, komunikaty sport i policyjne; godz. 22.45 muzyka taneczna z kawiarni „Wielkopolanka”.

Katowice (409 m) godz. 10.15 nabożeństwo z Katedry poznańskiej; godz. 12.10 poranek z Filharmii Warszawskiej; godzina 16.00 muzyka (P. R. Warszawa); godzina 16.25 „Harcerze w Betleem” (R. Poznań); godz. 17.40 koncert (P. R. Warszawa); godz. 20.15 koncert wieczorny (P. R. Warszawa).

Warszawa (1412 m) godz. 10.15 transmisja nabożeństwa z Katedry poznańskiej; godz. 12.10 poranek z Filharmii Warszawskiej; godz. 14.00 „Czy sztuczne nawożenia się oplacają”; godz. 14.30 „Pszczółka na wyczasach”; godz. 15.00 „Co słychać i o czym wiedzieć trzeba”; godz. 15.20 gawęda żołnierska; godz. 16.00 muzyka; godz. 16.25 transmisja słuchowiska dla dzieci z Poznania; godz. 17.00 „O polskim stylu” — wygł. prof. Mieczysław Limanowski; godz. 17.40 koncert muzyki lekkiej w wyk. orkiestry P. R.; godz. 19.30 audycja literacka z Warszawy; godz. 20.15 koncert popularny w wyk. orkiestry Filharm. Warszawskiej.

Königswusterhausen (1635 m) 11.00 koncert, 12.00 tańce rozm. narodów, 16.00 muzyka lekka, 19.00 recital wiolon., 20.00 koncert; **Budapeszt (550 m)** 19.10 i 20.30 koncert **Wiedeń (516 m)** 17.30 koncert ork. detej, 19.40 koncert wokalny, 21.15 muzyka lekka; **Strasburg (345 m)** 17.45 i 19.15 gramofon, 20.30 koncert instrumentalny; **Sztokholm (435 m)** 19.15 „Orfeusz w piekle”, 22.10 muzyka lekka; **Praga (486 m)** 20.00 koncert filharm.

Z życia Towarzystw

Z Tow. Mł. Przemysłowców w Poznaniu. W poniedziałek odbyło się na mniejszej sali Domu Rzemieślniczego zwyczajne zebranie Tow. Mł. Przemysłowców, poświęcone w głównej mierze uchwaleniu budżetu na rok 1931/32. Przewodniczył obradom wiceprezes red. A. Piotrowski. Po uczczeniu przez powstanie w miesiąc zmarłych członków Tow. (wzgl. Funduszu) śp. Józefa Jarockiego oraz żony prezesa śp. Zabłockiej, po odczytaniu protokołu przez sekr. p. Niewiadę, zreferował całokształt budżetu proponowanego przez zarząd skarbnik p. Wł. Witczak.

Budżet obraca się w dochodach i rozchodach w sumie 15.900 zł. (o 900 zł. więcej, niż w r. ub.) Oprócz wydatków na cele konieczne w tow. (dzierżawa biblioteki i sali) ekwiwalent dla funkcyjnarjuszy, druki itd.) znajduje się w rozchodzie suma opłata do Zw. Tow. Przem. 2.500 zł., na bibliotekę 1000 zł., na wydział Rzem. przy Tow. 1.250 zł., na Bursę Rzemieślniczą 400 zł., na „Dom Rzemieślniczy” 300 zł. oraz dalszych kilkaset złotych na cele rzemieślnicze i społeczne.

Po obszernej dyskusji, w której przemawiali pp. Czaplicki, E. Piotrowski, Danielowski, Kokot i inni, a na co wyjaśnienia udzielali członkowie zarządu, przyjęto jednomyślnie budżet w całości w propozycji zarządu.

Wśród licznych komunikatów, nastąpiły

sprawozdania z odbytej 56 rocznicy istnienia Tow., z uroczystości rozdania gwiazdki tegorocznej, oraz o odbyć się mającej w dniu 5 stycznia zabawie zimowej Tow. w salach Ogrodu Zoologicznego. W tym celu dokonano wyboru osobnej komisji.

Również zapowiedziano od stołu zarządu, że następne zebranie będzie walnym, rocznym, które odbędzie się w niedzielę 18 stycznia na dużej sali „Domu Rzemieślniczego”.

Po wnioskach i wolnych głosach, solwował przewodniczący obrady życzeniem wesółych i zdrowych świąt, na co zebranie odpowiedziało życzeniami dla zarządu.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Chór Męski Seraficki i Chór miesza-ny OO. Franciszkanów.** Dziś o godz. 19.30 próba z orkiestrą na małej sali Jarockiego, ul. Masztalarska 8.

— **Drużyna Błękitna.** Z powodu śmierci członka śp. druha Kramera Feliksa, którego pogrzeb odbędzie się w środę, dn. 24 bm., wzywa się wszystkich członków na zbiórkę w dniu tym o godz. 14.30 przed Komendą, ul. Szamarzewskiego 2, celem oddania zmarłemu koledze ostatnią przysługę. Ubiór cywilny.

— **Tow. Przemysłowe „Sobieski”.** Zabawa odbędzie się w pierwsze święto, 25 bm., o godz. 19 w sali Ogrodu Zoolog.

— **Kółko Dramatyczne Poznań - Wilda** wystawia w dniach 25 i 26 bm. sztukę ludową ze śpiewami i tańcami p. t. „Skalmierzanki”. Początek przedstawienia o godzinie 6.30 w sali ks. ks. Zmartwychwstańców na Wildzie.

— **Koło Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej.** Wieczorek wigilijny Koła Absolwentów Miejskiej Szkoły Handlowej odbędzie się w sobotę dnia 27 bm. na sali Restauracji Zamkowej przy św. Marcynie nr. 40. Początek o godzinie 19.30. Wstęp tylko dla członków.

— **Tow. Powstańców i Wojaków Poczyście.** W przededniu odbył się capznan - Śródmieście zwołuje na dzień 27 bm. o godzinie 9.15 ogólna zbiórkę przed ratuszem.

— **Chór im. Chopina.** Tradycyjny wieczór gwiazdkowy z łamaniem opłatka odbędzie się w sobotę o godz. 20 w lokalu p. Fiedlerowej, Górna Wilda róg ul. Szwarcarskiej. W dniu 31 bm. wieczorek sylwestrowy tamże. — Ostatnia próba całego kompletu do występu w Radio we wtorek 30 bm. Przybycie wszystkich członków obowiązkowe.

Gwiazdka, Sylwester i Karnawał

przypominają wyroby

B. KASPROWICZA, które są wszędzie do nabycia a największy wybór w **śniadalni i probierni** przy ulicy 27 Grudnia 10. nw 6558

Najtaniej na gwiazdkę

modne perfumy, najlepsze wody kolońskie i kwiatowe. Nowości na podarki nadeszły. Mydła toaletowe, wody do włosów, kremy, pudry, pomadki do ust i ołówki do brwi. jaknajtaniej. Dla przyjezdnych specjalne ustępstwa.

Perfumeria Paryska, Gwarna 10

zw 27007

szczyt uskonfiosci

OD DÓŁ WIEKU POWSZECHNIE ZNANY ZE SKUTECZNOŚCI

ERSIKANS
St. Górskiego
POT
RAK
NOG
PACH
usuwa po i używa

NISZCZY BRODAWKI SKÓRY STWARDNIENIA WARSZAWA

ARAGO
ST. GÓRSKIEGO
WARSZAWA

ODCISKI ZAPAC WŁOŚCI

Dnia 21 grudnia o godz. 7 umarł po długich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami, ś. p.

ks. Feliks Gibasiewicz

proboszcz w Siedleminie.

Eksportacja zwłok odbędzie się w piątek, 26 b. m. o godzinie 15, pogrzeb w sobotę, 27 b. m. o godz. 10.

Czcigodnych Ks. Konfratrów prosi o memento

w imieniu dekanatu jarocińskiego

ks. J. Chrzan, dziekan.

dw 2429

Zerków, 21. 12. 1930.

Dnia 22 grudnia 1930 r., o godz. 21,15 zasnęła w Bogu nagle, namaszczona Olejami św., nasza najdroższa matka, teściowa i babka, ś. p.

Magdalena Sosińska

w 70 roku życia.

Pogrzeb odbędzie się w drugie święto Bożego Narodzenia o godz. 14 z domu żałoby, Aleje Marcinkowskiego 2; na cmentarz parafialny; msza św. żałobna za duszę drogiej Zmarłej odprawi się 27 grudnia r. b. o godz. 8,30 w kościele św. Wojciecha.

W ciężkim smutku pogrążeni

Janostwo Rogala Paruszewscy z córką.

Poznań, 23. 12. 1930 r.

dw 2433

Zakład pogrzebowy Bracia Nowak" pl. Nowomiejski 10 Tel 1046

W poniedziałek, 22 grudnia 1930 r., o godz. 11,30 w południe zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., w 55 roku życia, moja najdroższa żona, nasza najukochańsza, najtroskliwsza i nieodżałowana matka, siostra, teściowa, babcia, bratowa i ciocia, ś. p.

z Paulów

Marja Zabłocka

o czem donoszą Krewnym i Znajomym w ciężkim smutku pogrążeni
mąż z dziećmi i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w pierwsze Święto Bożego Narodzenia, dnia 25 bm. o godz. 2,30 z kaplicy św. Józefa na cmentarz parafjalny św. Wojciecha. Msza św. żałobna w sobotę, dnia 27 bm. o godz. 9 w kościele parafjalnym św. Wojciecha.

Poznań, ul. Cieszkowskiego 6, dnia 23. 12. 1930 r. zw 27008

Jim Poker

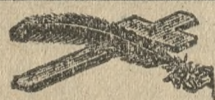
Błękitni Rycerze

Książka, jakiej dotąd nie było.

Tw 814

Drogerja

dobrze prosperująca od 24 lat z domem, jedyna na miejscu, z powodu choroby właściciela nacyjnych miast na sprzedaż na dogodnych warunkach.
M. KRYGIER, Drogerja w Szubinie.

W poniedziałek, dnia 22 grudnia 1930 r. zasnęła w Bogu, po długich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św., nasza najdroższa córka i siostra, ś. p.

Kazimiera Kranzówna

Eksportacja zwłok odbędzie się dnia 26 grudnia 1930 r. z domu żałoby, o godz. 2,30 na cmentarz przy ulicy Bukowskiej.

Ciężko strapione

matka i siostry.

zw 27013

Poznań, Franciszka Ratajczaka 2.

P.W. 7472-48142

Paczka 10 Dg zł

225

Nie czekaj Gwiazdora
Idź dziś do „Kastora”
i zakup

GRAMOFON NA ŚWIĘTA

Wielki wybór gramofonów i płyt „ODEON”
Fachowa obsługa — Niskie ceny

HURT

DETAIL

„KASTOR”

Poznań św. Marcin 55

dw 2420

Dnia 21 grudnia r. b. zmarł długoletni członek naszego Towarzystwa, zasłużony miłośnik pradziejów naszej dzielnicy, ś. p.

ks. prob. Feliks Gibasiewicz z Siedlemina.

Niechaj Mu ziemia ojczyzna, którą umiłował i badał, lekka będzie!

zw 27 012 Zarząd Polskiego Towarzystwa Prehistorycznego.

Dnia 23 grudnia r. b. zasnęła w Bogu, opatrzona Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, w 77 roku życia, nasza najdroższa matka, ciotka, teściowa i babka, ś. p.

Jadwiga z Wichrowskich Urbanowiczowa

Pogrzeb odbędzie się dnia 26 grudnia r. b. z domu żałoby, o czem zawiadamia

w ciężkim smutku pogrążona
rodzina.

Krotoszyn, Nakło, Poznań. zw 27 011

Na święta — „4711”

Nie tak nie wiesz oś osób dbających o kulturę ciała, jak prezent w postaci znakomitej wody kolońskiej „4711”. Jej wspaniałe cyfrowe wpływy na skórę twarzy i seniony jest przez najwykwintniejszą szefery. I dlatego zwyciężają wzajemnego ofiarowywania sobie najlepszych produktów „4711” jest dziś tak rozpowszechniony.

„4711” Eau de Cologne

Wytwarzane całościwie w Kraju przez generalnego zastępcę, firmę Z. Bochner i S-Ka, Dziedzice.

Tw 8.8

Drabiny,

tablety, przybory kuchenne, siedzenia do krzeseł, prężniki do firan, drążki do szczotek i szczotki w wielkim wyborze poleca

A. KOSZEWSKI

Poznań, St. Rynek 61.

Hurt. Detail.

Pw 7393 48 126

Blochy i deski stolarskie

w grubościach: 80, 65, 55, 52, 42, 35, 30 i 26, czyste i suche, również szalówkę 18 i 23 m/m. ma na sprzedaż

Franciszek Polaszek

Tartak Parowy, Gostyń.

zp 26 989

Kafle do piecy

w wszystkich kolorach, pierwszej jakości posiada stale na składzie

Gustaw Glaetzner

Poznań, ul. Mickiewicza 36

Telefon 65-80 — 63-28

składnica: dw 2959

ul. Kraszewskiego nr. 10.

Postumenty do choinek

Łyżwy i rodle
Narzędzia do wyrzynania
Tęsnosy
Szufelki do oknach
Paszki do chleba
Naczynia do gotowania
ryb
Łyżki i łyżeczki
Noże i widelce

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

POZNAŃ, ul. Szkołna 3.

Tel. 35-18, 35-43

Pw 7918 52.22

OBIADY

treściwe na maśle i zł w abonamencie 90 gr

Nowy Rynek 14-15

parter, lewo.

KAZDY ZAROBI

do 300 zł miesięczn. pracując w domu na maszynach pończosznicy. „EXPRES” Zwracajcie się jeszcze dziś do firmy E. Potysz, Cieszyn.

Tw 880

Łyżwy?

Tylko

ze szwedzkiej stali!

Zwapnienie żył.

Zdenerwowania, osłabienia
Żądać bezpłatnej broszury
o nieszkodliwym leczeniu
domowym od

Pw 7-99-52.7

Dr. GEBHARD & Co., Gdańsk nr. 56.

Kto szuka podarku gwiazdkowego Niech spieszy do Kalamajskiego

po tanie pończochy

- florowe, modne kolory 2⁹⁵
- florowe, prima gatunek 3³⁵
- regularne, prima Macco 4²⁵
- jedwabne do prania, mocne 4⁹⁵
- zimowe melanz angielskie 4⁷⁵
- zimowe w kratkę, angielskie 5²⁵
- welniane z jedwabiem, modne 7²⁵
- angielskie w pasy, welniane 7⁵⁰
- jedwabne trwałe, modne kolory 8⁰⁰
- jedwabne najlepsze „Bemberg Złoto“ 9⁵⁰

Ochroniacze w śniegowce 1,65

Pw 7492-50.23

USZANUJ TRADYCJĘ!

Postaw na stół Świąteczny

ŻUPANA I SOPLICĘ

gnieźnińskie bezkonkurencyjne specjalności Świąteczne!

B. Kasprowicza.

Do nabycia wszędzie i w Probierni, ul. 27 Grudnia 10.

Now. Uczel. Politechn. Paryż

20-ty rok

Otw. roku akad. 1931, dn. 15 stycznia. Stud. innz. (2-letn.). In absentia. (Koresp.) możl. skrócić studia dla kandydatów posiadających wiadomości specjalne. Wydz.: Samochod., Lotn., Elektr., Żel.-Beton., Ogrz. Centr.; studia w językach francuskim i niemieckim. Regl. i Progr.: Sekret. Gener. (dept. KP.). I. M. P. - 38, Rue Hallé Paris (14-e). nw 6548

W sprawie postępowania układowego, wdrożonego na wniosek firmy Seweryn Chojnacki, Poznań, Stary Rynek nr. 52, zwołuje się w myśl art. 49 i nast. rozporządzenia o zapobieganiu upadłości z dnia 6 marca 1928 r. (Dz. Ust. R. P. nr. 27, poz. 244) ogólne zgromadzenie wierzycieli na dzień 14 stycznia 1931 r. godz. 11 przed Sądem Powiatowym w Poznaniu, ul. Młyńska 1-a, pokój 23. Wierzyciele mogą przybyć na powyższy termin celem udzielenia wyjaśnień. Poznań, dnia 12 grudnia 1930 r. Sąd Powiatowy 2-a. nw 5589

W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy Jaraczewski i Bartlewicz w Poznaniu, Stary Rynek 86, umarza się postępowanie zapobiegawcze z powodu wniosku dłużniczkii o uchylenie odroczenia wyplat na koszt wnioskującej (art. 281 rozp. z dnia 6 marca 1928). Poznań, dnia 13 grudnia 1930 r. Sąd Powiatowy 2-a. nw 5588

UCHWAŁA. P. Władysławowi Pajzdierskiemu, kupcowi w Mroczy, udziela się po myśli rozp. z 3. 3. 1928 r., poz. 244 Dz. U. R. P. odroczenia wyplat na przeciąg trzech miesięcy. Zarządca mianuje się p. Wojciecha Sroka, kupca w Nakle. Na k 10, dnia 10 grudnia 1930 r. Sąd Grodzki. nw 5590

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych: 1-lamowy milimetr 60 groszy

Znak oferty (naprzykład: z 18924, n 2735, d 1790 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 10.

Napisowe słowo (tłusto) 30 groszy, każde dalsze słowo 20 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

1 SPRZEDAŻE

Gramofony
Płyty gramofonowe mechanizmy
ceny najniższe Felika Balań, ul. Woźna 12. Pw 7438/4-49.139/40
Złoty 5,90
fartuch biały z rekawami płaszcz biały od 6,90, czarny satynowy od 9,50 poleca Fabryka Bielizny J. Schubert, Wrocławska 2. Pp 7480-49.112

Meble
po niebywałych niskich cenach poleca Plucifski, Poznań, Woźna 7. zdw 49 904

Grzyby litewskie
bardzo tanio poleca Józef Rogoziński, Poznań, Plac Sapieżyński 2, telefon 12-25. zdw 50 072

Pianino
pierwszorzędne 1.500 zł. Ratajczaka 17, II. zdw 50 042

Gramofony
płyty, przybory najniższe ceny
Bruzdziński i S-ka, Wielka 18. zdw 49 126

Meble
kuchenne kupisz najtaniej Łakowa 4 a, Stolarska. zdw 49 219

Wyrzedaż Obuwia
Obuwie z beżen wyrpedaje się jeszcze krótki czas. Poczta 2. Pw 7 696-61.75

Starożytności
oraz przedmiotów okazjnych wielki wybór. Ceny okazjnie. Antykwarjat Braci Pióro, Aleje Marcinkowskiego 28. Pw 6580-46.13

Antyki
wielki wybór. Poczta 22, sklep Pw 7690-57.858

Pierścienie
brylanty, szafarki i biżuterja poleca najkorzystniejszą i taną fachową firmę Stefan Hubert, Poznań, św. Marcina 45, tel 1455 vis-à-vis Hotelu Continental. nw 5 927

Karpie, szczupaki
oraz wszelki drób zajace, dzik czyżne kupuje się zawsze najtaniej u Jana Smigielskiego, Fr. Ratajczaka 7, Jedyny specjalny i najstarszy handel drobiu i dzikim w Poznaniu, telefon 86-77 czynny w Poznaniu, zdw 49 772

Smoking
jak nowy wzrost 1,80 m tanio sprzedam. Górna Wilda 60, II, pr. prawo. zdw 49 437

Meble
pokoje meble i biurka i biurko wielkim wyborze po niskich cenach poleca fabryka mebli A. Szczaniński, Tama Garbarska 3, zdpw 49 977

Pianino
tanio sprzedam Pietryga, Wały Królowej Jadwigi 2. zdw 50 148

Maszyny do pisania
używane z gwarancją od 25% nowe od 650, zamiana starych na nowe. Skłbia i S-ka, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23, telefony 18-47 i 18-67. Pp 7 156-18.221

Gramofon
szafkowy tanio sprzedam. Słowackiego 48, II, prawo. jw 5263

Z powodu
śmierci mego meza oddam zaraz dobrze zaprowadzony skład blatów w głównej ulicy, w mieście 12 000 mieszkańców na Pomorzu. Mieszkanie 5 pokojowe. Do objęcia towaru potrzebne ca. 10 do 15 tysięcy złotych gotówce. Zgłoszenia skierować do K. Palaszewska, Świecie n/W. Klasztorna 18/19. nw 6 405

Gwiazdka
ukochanej osobie to piękny pierścień złoty począwszy już od 8 zł. zegarek reczny już od 15 zł, kolczyki, naszyjniki już od 10 zł dla panów sygnety, papierosnice laski już od 10 zł. Chwiłkowski, św. Marcina 40. zdw 50 303

Piekarnia
dobrze zaprowadzona w pełnym biegu od zaraz do sprzedania. — Streich Franciszek, Gniezno, ul. Wawrzyńska 30. zdw 50 175

Futro
nowe eleganckie meskie sprzedam do świat. Półwiejska 21, Herings. zdw 50 217

Futro
meskie tanio. Tyrakowska, Mielżyńskiego 22, IV, wejście zdw 50 230

Młyn parowy
automatyczny, zbudowany według najnowszej techniki, przemiała na dobe 300 centnarów, dobra okolica z własną elektrownią, oświetla całe miasto i uruchamia motory jest na korzystnych warunkach przy wpłacie 100 do 130 tysięcy złotych do sprzedania. — Oferty piśmienne do Kurjera zdw 50 227

Płaszcz
skomny średnia figurę sprzedam św. Józefa 6, parter, lewo. zdw 50 250

Nowy
kożuch sprzedam. Aleje Marcinkowskiego 18, Szubert. zdw 50 200

Kto
kupi większą partję starych gazet? Oferty Kurjer Poznański zdw 50 191

Płaszcz
suknie, kostjumy tanio. Wały Jana III 9, II. zdw 50 161

Regał
i stół składowy. Telefon 1012. zdw 50 163

Sanki
dziecięce na dwie osoby korzystnie sprzedam oraz ogród. Pólna 21, parter, lewo. zdw 50 168

Futro karakulowe
sprzedam. Wiadomość: Skład papieru p. Szalbierza, Rynek Jeżycki. zdw 50 299

Czytacie!!
Wroniecka 24, znajduje się Hurtownia Porcelany Tamże sprzedaje się bez wyjątku każdemu. — Kompletne serwisy obiadowe 12 osób, dobra porcelana, tylko 59 złotych. — Serwisy obiadowe 6 osób 30 złotych. — Garnitury kawowe 84 złote. — Kompletne garnitury na umywalnie 74 złote. — Szklanki tylko 10 groszy. — Prezenty gwiazdkowe zupełnie tanio. zdw 50 248

Autobus
16 osobowy na dobrej linii z komescją na dogodnych warunkach do nabycia. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 223

Sprzedamy okazjnie
różne biurka, stoly, lamy, krzesła, lampy, piece, regaly i inne cześci biurowe. Powszechno Tow. elektryczne A. E. G., św. Marcina 41 zdw 50 252

Sprzedam
samochód dziecięcy, maszynę do szycia. Knapik, Zwierzyniecka 20 IV. zdw 50 262

Obrazy
powystawowe wysprzedaj Poznań, 3 Maja 3, dom ogrodowy. zdw 50 282

Klubowy
garnitur dobrym stanie 220, Lewicki, Grobla 4, I. zdw 50 283

Za beżen
rekawiczki ciepłe meskie 95 groszy. Nappa prima na welnie z paszkiem 7,95. Pulłowery 4,75, swetry dziecięce 1,50. Garsonki damskie welniane 18. Szale welna jedwabiem 3,50. Krawaty od 45 groszy do 10 złotych. Trykotaż bielizna obrzými wybór. Warszawski Skład fabryczny Jadwiga Podbielska, Poznań, Wielkie Garbary 40, vis à vis Wodnej. zdw 50 284

Bemberga
pończochy 2,90 prima Bemberg 5,50, jedwab do prania 1,90, filde-cose 3,65, Macco 1,90. Skarpetki damskie welniane 1,85. Rekawiczki, szale, apaszki, biżuterja, torebki, zabawki, wielki wybór — Warszawski Skład fabryczny — Jadwiga Podbielska, Poznań, Wielkie Garbary 40, vis à vis Wodnej. zdw 50 285

Kilim
zakopiański sprzedam. Kantaka 3 III. zdw 50 239

Plac
węgli i drzewa, konia, wozy i szopy sprzedam natychmiast korzystnie. Adres wskaże Kurjer zdw 50 240

Sprzedam
względnie zamienie duży autobus 30 miejsc siedzących na dom lub gospodarstwo względnie I, lub II, hipotekę. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 50 260/1

Mereżkarke
Singera sprzedam tanio. Śmłowska, Kościan. zdw 50 205/6

Dom
6 pokoi w mieście pow. 11 morgi ziemi z powodu wyjazdu do Ameryki tanio na sprzedaż Cena 12 tys. wpłaty 4 000, dom bez dlugu. J. Szymala, Września, Dworcowa 7, skład kolonialny nw 6550/1

Gospodarstwo
50 morgowe Środa hipoteki 8.400 sprzedam za 5.000. Starowicz, Sieradz-Podrzecze. zdw 50 287

Pianino
krzyżowe Carl Eecke tanio sprzedam. Górczyńska 27, dentysta. zdw 50 278

Sprzedam
korzystnie list hipoteczny kwota zł 22.400 platny dnia 1 lipca 1931 oprocentowany 10% hipoteka ciąży na nieruchomości wiejskiej 150 morg. klauzula wykonawcza. Oferty proszę nadesłać Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 448. nw 6552

Szpica
białego rasowego. Za Bramka 13, III. zdw 50 204

Skład
kolonialny z maglem, dobrze zaprowadzony na sprzedaż. Kasy dzienne do 250 zł. Do objęcia gotówki 6.500 zł wtem dzierżawa za rok uiszczona. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego rw 12 605

Maszynke
parowa jako zabawka. Langowski, Przemysłowa 12. zdw 50 269

Fait 502
2 i 4 osob otwarty bardzo dobry na balonach okazjnie na sprzedaż. Łaskawe oferty Reklama Polska, Aleje Marcinkowskiego 6 5907. zdw 50 314

Bemberga
pończochy 3,25, prima Bemberga 5,90, jedwabne do prania 1,60, 2,25, prima Filde-cose 3,80. Warszawski Skład Fabryczny Jadwiga Podbielska, Poznań, Wielkie Garbary 40, narożnik Wodnej zdw 50 313

Wysprzedaj
całkowita za beżen zabawek parasoli, torebek damskich, szali jedwabnych, apaszek i biżuterji w Warszawskim Składzie Fabrycznym Jadwiga Podbielska, Poznań, Wielkie Garbary 40, vis à vis Wodnej. zdw 50 311

Opel
6 osobowy dobrze utrzymany z nowym ogumieniem natychmiast za cenę 1.100 na sprzedaż. Trawiński, ul. Marcelińska 45, telefon 62-48. zdw 50 319

Opony
32x6 „Dunlop” wzmocnione tanio sprzedam Poznańska 27, rzeźnictwo. zdw 49 539

Tysiące
rolników i hodowców twierdzi „Gdzie się do paszy Centralny Michałowski go dobiera, tam się drzwiami i oknami szczęście wdziera”. Zadać wszędzie. zdw 49 959

IOkazjnie!
10 kuchni malow. od 110-160 szerok. razem lub pojedynczo sprzedam Szymczak, Leitgeber, skład drzewa, Dąbrowskiego 83/85 zdw 50 326

5 KUPNA

Magiel
używany w dobrym stanie kupię za gotówkę Oferty Kurjer zdw 49 652

Opony i detki
samochodowe wszelkich rozmiarów naprawia, skupuje i zamienia „Wulka”, parowy zakład wulkanizacyjny, Poznań, ul. Długa 10. zdw 50 122

Cyrkularke
używana oraz maszynę do szycia dobrze utrzymana kupię. Zgłoszenia z podaniem ceny do Kurjera zdw 49 263

Kupię
willke 5-6 pokojowa w pobliżu tramwaju. Szczegółowe oferty upraszam pod zdw 49 354 Kurjer.

Brylanty
złoto, srebro itd kupuje F. Tarkowska Poznań Pl. Wolności 11. Pw 5 463

Kupię
skład delikatesów lub kolonialny w Poznaniu, Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 50 171

Żyła
3 wagony (szandarowe) franko Poznań kupię. Oferty pod zdw 50 257

Nożyce
elektryczne do krojenia materia-łów używane dobrym stanie kupimy. Oferty zdw 50 237

6 KAMIENICE

Kamienica
sprzedam, Poznańska 21, Wojakowski jw 5245/6

Kupię
kamienice w Poznaniu z wolnym 6 pokojowym mieszkaniem wprost od właściciela. K. Leciejewski Wrocławska 30, II. zdw 50 229

7 PIENIADZ

Magistry farm.
jako współwłaścicielek z gotówką 10-15.000 zł poszukuje. Pośrednictwo pp. kolegów lub krewnych mile widziane. Ożenek nie wykluczony. Łaskawe oferty tylko poważnie myślących osób proszę do Kurjera pod zdw 50 290

50-60.000 zł
pożyczki poszukuje na I. hipotece posiadłości wartości 300.000 zł w większym mieście powiatowym wprost od posiadacza. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego pod dw 2427

Bufet
na własny rachunek względnie udział w zyskach oddam zaraz. Do objęcia potrzeba 5.000 zł. Zgłoszenia Marsz. Focha 94, m. 6 zdw 50 268

2.000 zł
pożyczki poszukuje, dam dobry procent i pewny zastaw. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 267

60.000 zł
kto wypożyczy na 2 miesiące otrzyma 75.000. Gwarancji damy 150.000 zł zupełnie pewnej. Zgłoszenia „Par”, 27 Grudnia 18, pod 38.398. Pw 7917-58.398

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
frontowe komfortowe, tuż przy Parku Wilsona trzy pokoje, kuchnia, łazienka, trzysta złotych miesięcznie, odnajmie bezpośrednio właściciel domu. Oferty zdw 50 220

Mieszkanie
komfort, 6 pokoi we willi w Solacu z ogrodem, wprost od gospodarza. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 189

Dwupokojowe
mieszkanie wdzierżawie zaraz. Zgłoszenia Chelmińskiego 10, I. zdw 50 259

Mieszkanie
pokój w tem kuchnia 2 lata 1.200 zł, centrum. Zgłoszenia Sajda, ul. Wodna 20, I, pr., podwórze. rw 12 606/7

Duży
pokój, kuchnie (willa Swarzędz) wdzierżawie. Kurjer dw 2423

9 SZUKA MIESZK

Mieszkania
3-4 pokojowe poszukuje najchętniej w dzielnicy Wildeckiej dzierżawie dwa lata zgóry względnie odstępe. Oferty Kurjer zdw 50 273

Mieszkanie
2-3 pokojowe centrum, poszukuje od gospodarza zaraz. Oferty Kurjer zdw 50 317

Urzędnik
na stanowisku wynajmie wprost od gospodarza 2 lub 3 pokojowe mieszkanie z łazienką. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 321

11 POKOJE UMEBL.

Frontowy
dwom panom. Mostowa 17, I. zdw 50 211/2

Pokoje
umeblowane solidnym osobom. Stolarska 2, parter, lewo. zdw 50 198

2 pokoje
gabinet, sypialnia, śródmieście I. piętro, elektryka, telefon, łazienka, lepszymu panu. Adres poda Kurjer zdw 50 120

2 osobom
pokój duży wynajme. Mickiewicza 7, III, lewo. zdw 50 039

Plac Wolności
dwa słoneczne pokoje gabinet i sypialnia, balkon, łazienka, centralne ogrzewanie, elektryczność, telefon wynajme od 1 i 2 panom lub panom lub oddzielnie każdy pokój. Telefon 2412. Adres wskaże Kurjer zdw 50 225

Pokój
elegancki dla samotnego pana z wszelkimi wygodami i telefonem. Dąbrowskiego 36, II, piętro, prawo. zdw 50 223

Pokój
1-2 panom balkonowy, telefon (nar. Fredry). Wały Jana III 9, II. zdw 50 163

Sympatyczny
i czysty pokój wolny. Kwiatowa 7, wysoki parter, lewo. zdw 50 183

Pokój
na 8 dni, Knaflowska, Seweryna Mielżyńskiego 5, front. zdw 50 249

Pokój
jednoosobowy czysty, spokojny od stycznia. Kanakowa 7, II, prawo, zdw 50 298

Wynajme
pokój małżeństwu, Wspólna 12, lewo. zdw 50 208

Panienki
na wspólny pokój. Wielkie Garbary 21, Filarska. rw 12 608

Starszego
solidnego pana przyjmie na pokój frontowy. Adres w Kurjerze zdw 50 296

Pokój
dwuosobowy umeblowany balkonem I. pr. śródmieście wynajme z utrzymaniem. Strzałowa 9, I. zdw 50 315

2 pokoje
na biuro potrzebne zaraz. Oferty Kurjer zdw 50 318

Komfortowy
duży pokój z obiadanymi telefonem dla osób z towarzystwa, wolny. Matejki 61, parter, prawo. zdw 50 312

13 LOKALE

2 ubikacje
w suterenie na składnicę lub warsztat dla instalatora blacharza i tapicera przy Nowym Rynku wynajmie za zgodą gospodarza. Gdzie? wskaże Kurjer zdw 50 208

Ogłoszenia do wydania gwiazdkowego Kurjera Poznańskiego przyjmujemy większe do wtorku, 23 b. m., godziny 18,30, mniejsze do środy, 24 b. m., godziny 10.

Ladny biurowy
3 pokojowy osobne wejście zaraz do wynajęcia. Sw. Marcin 66. I. Pw 7705-52.20

12 SZUKA POKOJU

Urzędnik
poszukuje niekropującego pokoju. Szczegółowe oferty, cena, do Kurjera zdw 50 210

14 DZIERŻAWY

Ogród
warzywny i owocowy 15 mórg, domem mieszkalnym przy głównej ulicy w mieście powiatowym zaraz do wydzierżawienia. Roczna dzierżawa zgro y. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 49 914

Tartak
w mieście bisko lasy państwowe bez konkurencji do wydzierżawienia. Oferty piśmienne do Kurjera zdw 50 228

Majątki Gospodarstwa
wielki wybór większych, mniejszych ma na sprzedaż i wydzierżawienie „Agrapol”. Poznań, Dąbrowskiego 2 telefon 65 71. zdw 50 255

15 UZDROWISKA

Krynica
Pensjonat Reduta Heleny Nowackiej centrum miasta otwarty od 15 grudnia poleca ciepłe pokoje całodziennym wykwitnem utrzymaniem od 11 zł dw 2281

Krynica pensjonat „Flora”
komfortowo urządzone, centralne ogrzewanie wodne, bieżąca ciepła i zimna woda, 3 min. pieszo do Nowych Łazienek, kuchnia wyborowa, kwaternictwo i obsługa solidna zdw 49 360

Rabka
Willa Primavera pensjonat pierwszorzędnny otwarty cały rok, centralne ogrzewanie kąpiele solankowe w domu. Telefon 20. zdw 45 040

Krynica
pensjonat „Lotos” w centrum uzdrowiska, komfort nowoczesny, kuchnia wykwitnna, na śniadanie dietetyczna, ceny przystępne. zdp 40 653

16 OSOBISTE

Z Wilna
pania, która przyjechała 12. bm prosi pan odpowiadający na Skarbową o łaskawe podanie adresu Kurjer zdw 50 298

Książeczke
wojskowa na nazwisko Edmund Krasicki, unieważniona. zdw 49 352

Pana Feliksa
oczekującego przy Esplanadzie w sobotę 9 wieczór, przechodząca pani prosi o adres Kurjer zdw 50 174

Przyjaciółko
dziękuję Tobie za wszystko, szczerze „Wesołych Świąt” pragnę Ciebie zobaczyć. Tercska. zdw 50 226

Ah!
życze zdrowych, wesołych świąt. Allah. zdw 49 742

DZISIAJ W KINIE

Apollo: „Król zebraków”.
Aurora: „Niebezpieczna gra” i Pat i Patachon — „Chłopcy do rzeczy”.
Colossium: „Nasi zagranicą”.
Corso: „Obrońca w masce”.
Casino: Pat i Patachon wśród ludożerców.
Edison: „Orly Pustyni”.
Harja: „Dziewczyna Apasza”.
Kapitol: „W miłosnym obłędzie”.
Metropolis: Prokurator oskarża... (czyli: „Niewinny przestępca”).
Odeon: „Melodja Serc”.
Orzel: „Córka Śniegów” oraz „Lwie Serce”.
Renaissance: „Maciste — Imperator”.
Stońce: „Na Sybir”.
Stylowe — Teatr Rewja: Dziś nieczynny.
Tęcza: „Tragedja Nieznanego Żołnierza”.
Wilsona: „Serce”.

Zuchul
Mimo tego, że książki od Dippla są bardzo ciekawe, czekam na Ciebie drugie Święto. Lili. zdw 50 246

Za
długi żony mej Bronisławy z domu Brajer, matki, Zdzisławy, Mieczysławy i Marii Pokorskich nieodpowiadam. Feliks Sobociński zdw 50 268

Br. Machalll
Perfumeryje — Foto Drogerje mu si każdy odwiedzić kto chce szczęścia na gwiazdkę dla swych bliskich 27 Grudnia 2 naprzeciw Policji. zdw 50 242/3

21 ZGUBY

Zagubiono
książeczke wojskowa na nazwisko Józef Korzeniowski u 1895 w Borzykowie. pow. Września. zdw 49 669

Zgubiłem
książeczke wojskowa. Bogdan Paryzek. Kreta 23. zdpw 50 181

Indeks uniwersytecki
No. 7058 na nazwisko Stefan Matwisów zginął. Znalazcę proszę o zwrot Marszałka Pocha 67. zdw 50 150

Obrazy
na gwiazdkę oryginaly od 16 zł Trzeciego Maja 3. podwórze. zdw 50 320

23 OZENKI

Kawaler
lat 25, przystojny blondyn z za wodu kupiec, z braku znajomości poszukuje milej żony. Panie do lat 23 z cokolwiek majątkiem raczą swe oferty wraz z fotografją kierowac Kurjer zdw 50 176

Panna
lat 27, przystojna, inteligentna z 4 pokojowym mieszkaniem kompletnie urządzonym i trochę gotówki poszukuje męża. Panowie urzednicy i kupcy samodzielni mogą swe oferty z fotografją złożyć do Kurjera zdw 50 286

Kawaler
lat 35, z wyższym wykształceniem wysoki, przystojny brunet, na poważnym stanowisku poszukuje na żonę jasnej blondynki z najlepszymi sfer towarzyszkimi, zdrowej, wzrostu i tuszy normalnej. Tylko odpowiednie oferty kierowac do Kurjera Poznańskiego zdw 50 289

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Urzędnik
celny poszukuje stałej posady jako deklarant wzgl. siła biurowa Zgłoszenia Kurjer zdw 49 631

Pomocnik
piekarski poszukuje posady od 1. I. 31. Zgłoszenia Kurjer zdw 49 974

Książkowa
samodzielna maszynistka z polskim i niemieckim, znajomość wszelkich spraw biurowych, 8 lat praktyki, szuka posady Oferty Kurjer zdw 50 184

Ślusarz szofer
obeznany reparaacją maszyn szuka posady Ludwik Majchrzak Skrzetusz, pow. obornicki poczta Ryczywół. zdw 50 231

Biurowa
inteligentna uczciwa pilna, specjalność kasa portoryjna, znajaca maszynke do frankowania, matkę na utrzymaniu szuka posady. Oferty Kurjer zdw 49 661

28 WOLNE MIEJSCA

Służąca
z gotowaniem potrzebna od 1. I. 31. Zgłoszenia Stary Rynek 45. wejście z sieni, Winiarnia Goldening. zdw 50 086

Służąca
uczciwa i pracowita z dobrmi świadectwami do wszelkich prac domowych potrzebna od 1 stycznia 31. Zgłoszenia codziennie od 4-6, Tucholska, Kwiatowa 3. zdw 49 978

Technik dentysta (ka)
Polak, katolik uprawniony samodzielnie prowadzić zakład dentystyczny potrzebny zaraz ewent. później. Oferty z podaniem świadectw, warunków nadesłać Kozłowski (dentysta), Wąbrzeźno — Pomorze. zdw 49 915

Młynarz
sumienny i dzielny fachowiec możliwie obeznany z prowadzeniem motoru Diesla na rope potrzebny zaraz. Oferty Agencja Kurjera, Oborniki. nw 6536

Kasjerka
z kaucją około 2000 zł zaraz potrzebna. Oferty do Kurjera zdw 50 254

Dziewczę
sympatyczne, zgrabne przyjme do apteki jako praktykantke. Oferty Kraszewice, Różycycka, ka. zdw 50 179

Pomocnik
fryzjerski i fryzjerka. Półwiejska 38. zdw 50 251

Fryzjerka
na wypomóżke Wielka 16 zdw 50 219

Samodzielna gospodyni
uczciwa, czysta z dobrym gotowaniem i prawowaniem potrzebna do 1 osoby od 1 stycznia 31. Zgłoszenia do Kurjera zdw 50 258

Fryzjer
na wypomóżke, Bukowska 31. zdw 50 264

Fryzjer
potrzebny, Św. Marcin 64. zdw 50 279

Posługaczka
potrzebna od 1. Gwarna 17. III. lewo. zdw 50 276

Przyjme
na kurs ondulacji i manicure Salon fryzjerski, Zgłoszenia Kurjer zdw 50 274

Młodsza
służąca po południu potrzebna. Dolna Wilda 71. III. prawo. zdw 50 234

Dziewczyna
młodsza skromna, akursta, gotowaniem, praniem potrzebna. — Świętokrzyski 3. III. prawo. zdw 50 038

Fryzjerke
działa do pomocy, dam 50%. — przyjme. Wielka 17 zdw 50 079

Akwizytor
ogłoszeniowy potrzebny. Adres Kurjer zdp 50 164

Robotnika
najchętniej z prowincji na stałą pracę do składnicy węgla z kaucją 400 zł poszukuje. Oferty Kurjer zdw 50 235 6

Poljer
zarazem stroiciel fortepianów potrzebny. Zgłoszenia pisemne Jähne, Gwarna 10. zdw 50 218/4

Księgarnia
poszukuje introligatora posiadającego własny warsztat do stałej oprawy książek Kilkaset tomów miesięcznie. Oferty Woźna 12. „Książka Antykwariat” zdw 50 280/1

Podróżujący
z branży wódczanej długoletni, rutynowany i dobrze zaprowadzony poszukuje posady na Wielkopolskę lub Pomorze. Łaskawe zgłoszenia uprasza się Kurjera Poznańskiego pod zdw 50 291

Dziewczyna
w średnim wieku, która zna dobre gotowanie i wszelkie prace domowe poszukuje posady od 1 stycznia 1931 r. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 293

Woźny
bez kaucji za wynagrodzeniem Zgłoszenia Biuro Plac Sapieżyński 7. I zdw 50 295

Uczciwą
i porządną dziewczynę przyjmie nauczyciel na wieś oraz lepszą dziewczynke do dwójki dzieci 3 i 4 lata. Wiadomość: p. Bzyl, Poznań, Grobla 1, piekarnia. rw 12 602

Pomocnik
fryzjerski potrzebny zaraz Fryzjerska, Zamkowa 7. rw 12 611

Fryzjerski
pomocnik potrzebny. Górna Wilda 82. zdw 50 310

TRETORN

KALOSZE ŚNIEGOWCE

Tw 811

Zaginęła
dnia 22. bm. o godz. 18.30 mała skórzana, brunatna walizka wielkości teki do akt w drodze do Kórnika przez ul. Nowa, Stary Rynek, Grobla. Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot za do brem wynagrodzeniem do Dyrekcji Bazaru Poznańskiego Spółki Akcyjnej. zdw 50 297

22 ROZMAITE

Fotografje
wykonuje solidnie J. Ignaszak Górna Wilda 71. zdw 50 008

Lyżwy
do ostrzenia i nielowania przyjmie szlifiernia Ed Karge Po znań, ul. Nowa 7. Pw 7 697-51.119

Lokal olbrzymi
nadający się na pracownię, sale do zabaw, zebrań, z urządzeniem sprzedam zaraz. Oferty Kurjer zdw 49 954

Księgowość, dozór
150 zł rocznie. Biuro Buchalterji. Poznań, Polna 13. Pp 52.19

Dziecko
dziewczynke 2 letnia, brunetke, oddam za własne w dobre rece. Oferty Kurjer zdw 50 194

Najwyższy
hold składam Matce Najsw. od Ojców Franciszkanów za powrót do zdrowia syna, mego, Gorzódowska. zdw 50 193

Dziecko
na dobre wychowanie przyjme. Adres wskaże Kurjer zdw 50 295

Jasnowidz
Pewuki, Woźna 18. III. zdw 50 266

Wypożyczam
ciężarowy samochód do różnych przewozów. Kucharzewski, telefon 70 19. zdw 50 271

Akuszerka
Krajewska Poznań, Wilda, Wybickiego 15, przyjmuje panie, udziela porady i pomocy położniczej. zdw 50 273

Zosienka
sie dziwi czemu „Pan” nie przychodzi Skład cukierków. A. Golisz, Wrocławska 32. zdw 50 307

Przyjmuje
zamówienia na kuchnie poj. i lepsze podług rysunku, sypialki polerowane wszelkie reparaacje. tano. Auto Przewóz (Stolarnia), Dąbrowskiego 88/85. zdw 50 327

A. N.
„Polskie Uniwersum”. Matejki nieznanne. Wiadomość Kurjer zdw 50 199

24 NAUKA

Tanie kursy tańców
Opaliński. 27 Grudnia 19. II. 6-9 zdw 49 435

żeńskie Kursy Techniczne
w Poznaniu. Focha 2. początek kursu 2 letniego 1 lutego 1931. Przygotowanie: 6 klas szkoły średniej ogólnie kształcącej. Prospekt 20 groszy. Znaczek załączyć Pw 7915 57.869

Szkoła Tańców Antoszewskiego
Zielona 3. Pw 7477-49.142

Nauka
pisanis na maszynach, metoda nowoczesna. Zapisy codziennie w firmie Block Brun w Poznaniu Plac Wolności 8. I. pietro. Pw 7 507 46.29

Akademia Tańców
prof. Wituskowskich Zgłoszenia 6-10 Ratajczaka Dom Rzemieślniczy. Pw 7 808 51.72

Kursy stenografji
pisanis na maszynach Kantaka 1. II. zdw 47 934

Makowski Malicka Szkoła Tańców
Sw. Marcin 40. Pw 7 698-57.848

25 MUZYKA

Pianista (ka)
na zabawę Sylwestrowa potrzebny. Oferty Kurjer zdw 50 247

26 ROZRYWKA

Gwiazdkowe książki
dla dzieci i dorosłych. Najładniejsze i najtańsze. Wielki wybór, ceny zniżone. „Książka Antykwariat”. Woźna 12. zdw 48 758

Interesująca
książke najlepszą rozrywkę na święta można otrzymać w naj większej w Poznaniu wypożyczalni „Abona.nen” 2 zł miesięcznie. Wielki wybór. Ostatnie notawie. „Książka Antykwariat”. Woźna 12. zdw 48 757

Służąca Małopolanka
znająca wszelkie prace domowe poszukuje posady od 1 lub 15 stycznia. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 173

Kupiec
z gimnazjalnym wykształceniem poszukuje jakiegokolwiek posady za kaucją 3-10 000 zł. Zgłoszenia Kurjer zdw 50 207

Panienska
inteligentna poszukuje posady do dzieci od 1. I. 31. Oferty Kurjer zdw 50 218

Służąca
szuka posady do prywatnego domu. Łaskawe oferty Kurjer zdw 45 999

Rutynowany
służący żonaty, lat 35, ewentualnie jako samotny, posiadam pierwszorzędne świadectwa znam się na ogrodnictwie. poszukuje posady od 1 stycznia. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 50 195

Szofer - mechanik
poszukuje posady zaraz Dajewski, Wojciechowo, pow. Jarocin zdw 50 000

Szofer stangret
lub wódcarz podwózkowy z dobrem poleceniem i świadectwem, kilkoletnia praktyka na obecnym miejscu, 8 lat żonaty w średnim wieku, poszukuje posady od 1. I. 31. lub 1. IV. Oferty Kurjer zdw 50 166

Ceramik
znający się na prowadzeniu budowl i rekonstrukcji nowoczesnych fabryk cegieł, dachówek, klinkierów z wyższymi studjami fachowemu zagranicą i kilkuna stoletnia praktyka w pierwszorzędnych zakładach poszukuje posady. Zgłoszenia Opatowiczowa, Poznań, Górna Wilda 49. zdw 50 180

Młody
skrzypek poszukuje posady zaraz za małym wynagrodzeniem. B. Majewski, Kilińskiego 4. zdw 50 178

Mistrz
ceglarski dobre świadectwa z kaucją poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer dw 2426

Panienska
poszukuje posady obojętnie jakiej. Umie trochę szyc i wyszywać. Łaskawe oferty Kurjer zdw 50 294

Podróżującego na prowizję
na wyroby jutowe nieprzemakalne potrzebuje zaraz. Oferty do Kurjer Poznańskiego pod zdpw 49 611

Ghcesz
otrzymać posade Musisz ukończyć kursy fachowe korespondencyjne im. profesora Sekulowicza Warszawa, Zórawia 42. Kursy wyuczają listownie buchalterji, rachunkowości kupieckiej, korespondencji nandlowej, stenografji, nauki handlu prawa kaligrafji, pisanis na maszynach towaroznawstwa, angielskiego francuskiego niemieckiego pisowni gramatyki polskiej oraz ekonomiji. Po ukończeniu świadectwa. Zadzajcie prospektów. nw 5729

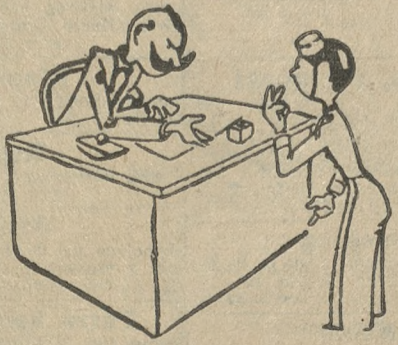
Panna
z kupiectwem, szuka posady, może dać kaucje do 2 tysicy złotych. Poważne oferty z podaniem warunków uprasza do Kurjera zdw 50 221

Podróżujący
dobrze zaprowadzony w składach kolonialnych i deikatesów przyjmie jeszcze zastęstwo na Wielkopolskę. Łaskawe zgłoszenia u prasam do Kurjera Poznańskiego pod zdw 50 292

Służąca
do wszystkiego potrzebna zaraz. Patrona Jackowskiego 23. III. pietro. lewo zdw 50 276

Podróżujący
na prowincje z kaucją dobrze zaprowadzony z branży kolonialnej zaraz potrzebny. Oferty Kurjer dw 50 253

Humor zagraniczny

— Tyle czasu zmarnowałeś, by wrzucić jeden list do skrzynki?
— Bardzo przepraszam, ale to były dwa listy!
(London Opinion). S. F.

Przedpłata na styczeń 1931 za oba wydania razem wlicznie tygodniowego dodatku ilust. „Ilustracja Poznańska” i „Nowiny Sportowe” w Poznaniu w eksped. zł 4.00, w agencjach w mieście zł 4.50 z odnośnieniem do domu w Poznaniu zł 4.70, z odnośnieniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 5.01 kwartalnie zł 15.03, pod opaską w Polsce zł 9.00, pod opaską w innych krajach zł 11.00. W razie wypadków spowodowanych wyższą przyszłość w zakładzie strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie piśma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.
W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych po przedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami, materiał poświęcony danej uroczystości
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 4072, 2305, w niedziele, święta i nocą tylko 1476 i 3524. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.